

PROTOCOL ÎNCHEIAT ÎNTRE JUDEȚUL TIMIȘ ȘI PROVINCIA CHINEZĂ YUNNAN

PAG. 2

Președintele Consiliului Județean Timiș, Titu Bojin, alături de vicepreședintele Călin Ionel Dobra, de directori din consiliu și consilieri județeni, a vizitat China, în speță provincia Yunnan, prilej cu care a fost semnat un protocol de colaborare cu oficialitățile din Yunnan, una din provinciile mici ale Chinei, cu "doar" 47 de milioane de locuitori. Președintele Bojin a declarat la întoarcere la Timișoara: "Delegația oficială a județului Timiș a fost primită foarte bine. Pot spune că am fost profund impresionat de ceea ce am văzut că există și se întâmplă la ora actuală în China, și aceasta contrar unor gândiri sau a unor impresii luate anterior de prin ziare. China e una dintre cele mai bine dezvoltate țări ale lumii. Am rămas surprins, și eu și întreaga delegație timișeană, de nivelul tehnologic care este acolo la ora actuală. Voi da mai multe detalii mai târziu, când impresiile se vor sedimenta."

Iosif Cristian Cătană,
primarul comunei Criciova:
„Toate-s bune cât îs bune,
când îi rău îi vai de lume”

PAG. 12

Noi proiecte
pentru comuna Nădrag
Interviu acordat de primarul
comunei, domnul Liviu Muntean

La 95 de ani Universitatea Politehnica Timișoara își dezvăluie parte din comori

PAG. 15

C.H. C.S.U. Politehnica Timișoara

12 jocuri / locul 4
în Liga Națională

PAG. 4

PAG. 13

„Eu reprezint pe toată lumea,
nu contează că m-au votat
sau că nu m-au votat”
Convorbire cu Ioan Sima,
primarul comunei
Victor Vlad Delamarina

Pero Tzatza la Timișoara

PAG. 10

Festivalul "Tradiții la români" – la a doua ediție

PAG. 9

PAG. 14

Toma Dănuț Stoica:
„La Găvojdia șomajul
nu este o problemă”

PAG. 6

PROTOCOL ÎNCHEIAT ÎNTRE JUDEȚUL TIMIȘ ȘI PROVINCIA CHINEZĂ YUNNAN

(continuare din pagina 1)

Delegația timișeană a participat și la deschiderea celui de-al 17-lea Târg Internațional de Turism – CITM 2015, desfășurat în Kunming, capitala Provinciei Yunnan. A fost un program divers, întâlniri și discuții cu oficiali din Provincia Yunnan, vizite la diferite obiective turistice din zonă și participarea la spectacole de teatru, toate au permis membrilor delegației timișene și omologilor chinezi să își prezinte, reciproc, domeniile pe care le reprezintă și să stabilească posibilități de colaborare viitoare între județul Timiș și provincia Yunnan. În a doua zi a sosirii delegației române în Yunnan, președintele Consiliului Județean Timiș, Titu Bojin, alături de membrii delegației – Călin Dobra, vicepreședinte al C.J. Timiș și președinte al Asociației pentru Promovarea și Dezvoltarea Turismului (APDT) în județul Timiș, Gabriela Crăciunescu, consilier județean, Marcel Mihoc, consilier județean și director al Asociației Apă-Canal a C.J. Timiș, Marcel Marcu, director economic al C.J. Timiș, Gheorghe Tătar, director al Direcției de Drumuri a C.J. Timiș, și Delia Barbu, director al APDT Timiș – au fost invitați de către domnul Cheng Hao, guvernatorul Provinciei Yunnan, la semnarea acordului de colaborare între Consiliul Județean Timiș și provincia amintită. La întâlnire au luat parte și alți oficiali ai Guvernului din Yunnan.

În două dintre cele cinci zile ale deplasării în Provincia Yunnan, delegația din județul Timiș a avut ocazia să viziteze Orașul Vechi Lijiang, un obiectiv aflat pe lista Patri-

moniului Cultural Mondial al UNESCO. Orașul vechi este situat în partea de nord-vest a provinciei Yunnan și este renumit pentru străduțele sale pietruite, podurile din piatră, casele tradiționale din cărămidă și lemn, iar tradițiile comunității etnice Naxi atrag anual mii de vizitatori. "Provincia Yunnan este un loc în care trăiesc împreună reprezentanții unui număr mare de etnii, dintre cele 56 recunoscute la nivelul Chinei, 25 se găsesc în Yunnan, o caracteristică, așa spune, comună cu județul Timiș, ceea ce ne-a făcut să ne gândim la o posibilă colaborare viitoare în domeniul turismului, pe acest aspect comun al diversității culturale, gastronomice și altele", spune Delia Barbu, director al Asociației pentru Promovarea și Dezvoltarea Turismului în județul Timiș.

Delegația a mai avut ocazia să viziteze Pădurea de Piatră Shilin din Yunnan (foto) un parc cu o suprafață de 400 de kilometri pătrați cu un incredibil relief carstic, obiectiv turistic important și cunoscut, dar și Hi-Tech Zone din Kunming, o zonă industrială ce găzduiește peste 3.000 de companii din diferite arii de activitate. Una dintre serile vizitei a fost dedicată culturii, membrii delegației din Timiș având ocazia de a participa la spectacolul Dynamic Yunnan, un spectacol de cântece și dansuri ale comunităților din provincie, pentru ca vizita în Yunnan să se încheie cu un dăruire oferit oaspeților de către Asociația de Prietenie cu Țările Străine a Provinciei Yunnan. Vizita delegației timișene în China a fost organizată pornind de la Protocolul de Colaborare și Cooperare semnat în anul 1995, între Prefectura județului Timiș și Guvernatorul Provinciei Yunnan, urmat în anii 2013-2014 de stabilirea unor colaborări cu Consiliile Județene și de vizite din partea Guvernului Provinciei Yunnan în Timiș.

Președintele Titu Bojin a mai declarat: "Cert este că vara viitoare vom reuși ca să ne întâlnim cu delegația provincială din China care va veni în județul Timiș, prilej cu care vom semna și o înfrățire, un protocol, al zonei de Sud-Est, pe detalii turistice, vorbesc de zona Lugoj, Recaș, Făget, cu unul dintre orașele chineze pe care le-am vizitat, Lijiang, un oraș de vreo șapte milioane de locuitori. Am avut o întâlnire cu primarul și cu conducerea primăriei din Lijiang și trebuie să spun că este zona cea mai bine dezvoltată din punct de vedere agricol, în ceea ce privește cul-

tivarea ceaiului și a cafelei. Un prim pas în stabilirea unor relații cordiale între județul Timiș și provincia Yunnan îl va constitui în anul 2016 un schimb de tineri, 15 din Timiș care vor vizita China și 15 din China care vor veni în România. O altă posibilă concluzie ar fi deplasarea unor formații artistice din județ, dar și prezentarea unor spectacole ale Operei Române din Timișoara sau chiar de teatru, în cadrul unor activități bilaterale care vor avea loc între județul Timiș și provincia Yunnan.

În ceea ce privește investițiile masive din China în județul Timiș, șeful delegației timișene, dl. președinte Bojin, a constatat că există deschidere, dar o piedică ar fi distanța mare între cele două comunități: "Nu știu cât de mari profituri vom avea din perspectiva unor colaborări economice, dar trebuie să specific faptul că guvernatorul provinciei a arătat o deschidere deosebită în cadrul celor trei întâlniri,

la care ni s-a arătat cel mai înalt respect. Cred că există interes și din parte chineză din punct de vedere economic. Am lansat ideea unui proiect de spital pe care să îl construim în comun. Un spital de excelență! C.J. Timiș ar urma să ofere gratuit locația pentru construcție, iar partea chineză ar urma să vină cu fondurile necesare construcției. Proiectul urmează să fie analizat după ce se va semna un acord al guvernului României cu guvernul Chinei, pentru unele contracte pe zona Sănătății.

C.T.

PATRU OSCARURI PENTRU TIMIȘ!

În anul 2015, pentru a treia oară consecutiv, Societatea Aquatim a obținut locul I pe țară în Topul Național al Firmelor, organizat de Camera de Comerț și Industrie a României. Societatea timișeană de apă și canalizare a fost premiată la București, pentru rezultatele financiare realizate în domeniul specific de activitate - industrie, captarea, tratarea și distribuția apei, la categoria întreprinderi mari, dovadă a eficienței economice a societății. Compania este unul din investitorii majori din județul Timiș, în condițiile în care prețul apei este printre cele mai mici din țară.

În ultimii 15 ani, compania a atras finanțări externe pentru realizarea unor investiții de peste 50 milioane de Euro în Timișoara, în prezent fiind în curs de finalizare un program de 120 milioane de Euro pentru mo-

denizarea infrastructurii de apă și canalizare în județ, din fonduri europene. Pentru perioada 2014-2020, Aquatim lucrează la un nou program investițional, cu componentă nerambursabilă, finanțat prin Programul Operațional Infrastructură Mare al UE, în valoare de peste 150 de milioane de euro, fonduri direcționate către localitățile mici și mijlocii din județ.

Stabilitatea economică a Aquatim este apreciată și de către instituțiile de finanțare internaționale. Aquatim a fost prima companie de utilități publice din țară care a contractat, în anul 2007, un împrumut fără garanții de la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, în prezent aflându-se la al treilea contract BERD de împrumut, pentru co-finanțarea investițiilor de anvergură în regiune.

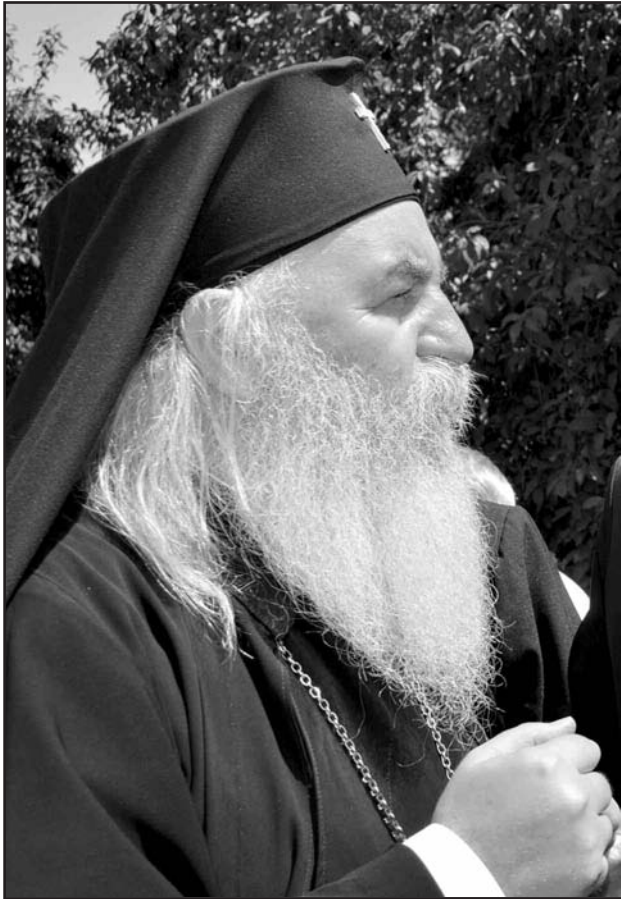
O nouă dovadă de apreciere a activității societății Aquatim, condusă de directorul Ilie Vlaicu, vine din partea prestigioasei publicații a oamenilor de afaceri din România, revista "CAPITAL", care a acordat în ediția sa din 16-22 noiembrie 2015 un premiu OSCAR societății Aquatim, motivând: "a finalizat și a pus în funcțiune o nouă stație de epurare a apelor uzate în orașul Deta. Aceasta a fost proiectată pentru a deservi populația localității, dar are posibilitatea de prelua apele uzate și din satul aparținător Opâtița. Valoarea investiției este de 12 milioane lei fără TVA cu finanțare din Fondul de Coeziune al Uniunii Europene prin Programul Operațional Sectorial Mediu. Dimensionarea Stației s-a făcut pentru un debit mediu de 1 1400 metri cubi/zi și unul maxim de 1 346 metri/cubi pe zi."

"Hamilton", Giarmata, județul Timiș. Revista Capital acordă trei Oscaruri (ma-

xim posibil) firmei americano-elvețiene "Hamilton" (foto), cu motivația: "Pentru investiția de 10 milioane de euro prin care și-a extins activitatea din România cu o nouă facilitate de producție de seringi cu microlitru în localitatea Giarmata, județul Timiș. Producătorul elvețian de aparatură medicală Hamilton și-a început activitatea prin producția de componente destinate seringilor cu microlitru în anul 2013 în Timișoara. Odată cu deschiderea acestui sediu, România a devenit a doua țară, după Elveția, în care compania Hamilton desfășoară activități de producție."

D.B.

De ziua lui, Mitropolitul Banatului, în mijlocul persoanelor nevoiașe

ÎPS Ioan Selejan a sfințit, cu acest prilej, cantina socială a Parohiei Timișoara-Iosefin

ÎPS Ioan Selejan, Mitropolitul Banatului, și-a aniversat ziua de naștere alături de persoanele nevoiașe din Parohia ortodoxă română Timișoara-Iosefin. Astfel, sâmbătă, 14 noiembrie, Mitropolitul a sfințit cantina socială a Parohiei, la eveniment fiind prezenți o bună parte dintre beneficiarii acesteia. ÎPS Ioan Selejan a servit masa de prânz alături de persoanele nevoiașe, despre care a spus că îi aduc aminte de părinții săi.

Cantina socială din Iosefin a luat ființă în anul 1999 și funcționează în spațiul actual din 2003. Cu bani proveniți de la enoriași s-a reușit extinderea și modernizarea acesteia: s-a introdus instalația de încălzire centrală, s-au achiziționat mașina de gătit, hotă, frigider și congelator. „A fost un efort consider-

abil din partea parohiei și toți banii sunt numai din încasările de la biserica noastră parohială”, a declarat preotul paroh Ionel Popescu. Cantina este situată în Piața Alexandru Mocioni nr. 9 și de serviciile sale beneficiază 40 de persoane, majoritatea pensionari săraci și fără aparținători. Unii dintre ei vin să-și ia singuri mâncarea, iar cei imobilizați primesc mâncarea acasă, cu ajutorul unor persoane care fac muncă de voluntariat. De o masă pe caldă pe zi la cantina socială din Iosefin vor beneficia și zece copii din parohie, care, în plus, își vor putea face temele aici, în fiecare zi, de luni până vineri.

Slujba de sfințire a cantinei sociale fost oficiată de PS Daniil, Episcopul românilor ortodocși din Serbia, în prezența ÎPS Timotei, Arhiepiscopul Aradu-

lui, și ÎPS Ioan Selejan, Mitropolitul Banatului.

Pentru Mitropolitul Banatului a devenit deja o obișnuiță ca zilele importante din viața sa, cea de naștere și cea a numelui, să le petreacă alături de persoanele mai puțin favorizate. „Și anul acesta, ziua Sf. Ioan, pe 7 ianuarie, mi-am petrecut-o între oamenii săraci și nevoiași de la o altă cantină a orașului, unde, din simbria mea, am oferit o masă la peste 300 de oameni. Acum, la fel, cu ocazia inaugurării acestei cantine pentru săraci. Mă simt ca la mine acasă printre oamenii săraci. Eu provin dintr-o familie de oameni modești și văd pe chipurile acestor femei chipul maicii mele”, a spus ÎPS Ioan Selejan, la împlinirea vârstei de 64 de ani.

B.O.

C.J. TIMIȘ ÎN ȘEDINȚĂ EXTRAORDINARĂ

Consiliul Județean Timiș s-a aflat în ședință extraordinară în data de 06 noiembrie 2015, convocată prin Dispoziția nr. 438/04.11.2015.

Ordinea de zi a fost următoarea: Proiect de hotărâre privind aprobarea bugetului rectificat al Județului Timiș pe anul 2015. Proiect de hotărâre privind repartizarea sumelor defalcate din Taxa pe Valoarea Adăugată pentru drumurile județene și comunale pe anul 2015. Proiect de hotărâre privind repartizarea unor sume din Taxa pe Valoarea Adăugată pentru echilibrarea bugetelor locale pe anul 2015. Proiect de hotărâre privind propunerea de modificare a Hotărârii Consiliului Județean Timiș nr. 53/2015 privind finanțarea unor structuri sportive. Proiect de hotărâre privind aprobarea modificării „Agendei principalelor manifestări cultural-artistice și sportive” pentru anul 2015. Proiect de hotărâre privind aprobarea acordării unui sprijin financiar unităților de cult aparținând cultelor religioase recunoscute în România, din bugetul propriu al Județului Timiș pe anul 2015. Proiect de hotărâre privind aprobarea unor măsuri organizatorice la Societatea Aviația Utilitară Timișoara S.A. Proiect de hotărâre privind aprobarea modificării comisiilor de specialitate ale Consiliului Județean Timiș.

C.T.

ȘEDINȚA ORDINARĂ

În data de 25 noiembrie 2015, ora 10,00, în Sala Consiliului din Palatul Administrativ din Timișoara a avut loc ședința ordinară a C.J. Timiș cu următoarea ordine de zi: 1. Proiect de hotărâre privind aprobarea Strategiei și a Programului Strategic de Dezvoltare Economico – Socială a Județului Timiș pe perioada 2015 – 2020/2023 precum și a Planului de Acțiune al Județului Timiș pentru perioada 2015 – 2016 pentru pregătirea promovării și implementarea proiectelor de investiții. 2. Proiect de hotărâre privind solicitarea de trecere a unui imobil din domeniul public al statului în domeniul public al Județului Timiș. 3. Proiect de hotărâre privind solicitarea de trecere a unui imobil din domeniul public al statului în domeniul public al Județului Timiș. 4. Proiect de hotărâre privind propunerea aprobării cumpărării imobilului situat în Municipiul Timișoara, bd. General Dragalina, nr. 2, sediul Centrului Scolar pentru Educație Incluzivă “Dumitru Ciumăgeanu” Timișoara. 5. Proiect de hotărâre privind modificarea și completarea anexei la Hotărârea Consiliului Județean Timiș nr. 113/2015 privind aprobarea obiectivelor de interes județean la care se execută paza prin Direcția de Prestări Servicii Timiș. 6. Proiect de hotărâre privind propunerea de aprobare a licențelor de traseu pentru efectuarea transportului public de persoane prin curse regulate special unor operatori de transport rutier. 7. Proiect de hotărâre privind neexercitarea dreptului de preemțiune din partea Județului Timiș la intențiile de instrăinare a unor imobile cu altă destinație decât cea de locuințe. 8. Proiect de hotărâre privind modificarea normativului privind dotarea cu autovehicole și consumul lunar de carburanți. 9. Proiect de hotărâre privind propunerea de modificare a contractului de închiriere nr. 12150/01.10.2013 încheiat între societatea ENERGOSOPHIA SRL și Consiliul Județean Timiș. 10. Proiect de hotărâre privind aprobarea facturării de despăgubiri pentru folosirea unor parcele din Parcul Tehnologic și Industrial Timișoara de către societăți

care nu au încheiate contracte de concesiune sau închiriere cu Județul Timiș. 11. Proiect de hotărâre privind propunerea de revocare a Hotărârii Consiliului Județean Timiș nr. 44/25.02.2015 privind aprobarea preluării contractului de concesiune nr. 5130/20.04.2006 încheiat între Consiliul Județean Timiș și Societatea „Trim Line” SRL, de către Societatea „The Black Rock 2013” SRL. 12. Proiect de hotărâre privind aprobarea bugetului rectificat al Județului Timiș pe anul 2015. 13. Proiect de hotărâre privind propunerea de aprobare a cofinanțării necesare executării lucrărilor de asfaltare și modernizare pentru unele drumuri județene prin programul Programul Național de Dezvoltare Locală 2014-2020. Proiect de hotărâre privind propunerea de aprobare a indicatorilor tehnico-economici aferenți Documentației de Avizare pentru Lucrări de Intervenții pentru obiectivul de investiție ”Lărgire la 4 benzi de circulație pe DJ 592 Timișoara – Moșnița Nouă”. 15. Proiect de hotărâre privind propunerea de aprobare a indicatorilor tehnico-economici aferenți Documentației de Avizare pentru Lucrări de Intervenții pentru obiectivul ”I.B.U. pe DJ 592D Hitias - Bacova, km 25+568,50 - 34+026,50, L=8,458 km”. 16. Proiect de hotărâre privind acordarea unui mandat special reprezentantului Județului Timiș în Adunarea Generală a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Apă - Canal Timiș. 17. Proiect de hotărâre privind aprobarea planului de ocupare al funcțiilor publice al Direcției de Evidență a Persoanelor Timiș pe anul 2016. 18. Proiect de hotărâre privind aprobarea planului de ocupare al funcțiilor publice al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș pe anul 2016. 19. Proiect de hotărâre privind desemnarea reprezentanților Județului Timiș pentru efectuarea demersurilor în vederea dizolvării și lichidării Societății UBIT S.R.L. 20. Proiect de hotărâre privind aprobarea componenței nominale a Comisiei de Evaluare a Persoanelor cu Handicap Timiș.

C.T.

România EduCaB

Un nou proiect este implementat în județul Timiș de către **Biblioteca Județeană Timiș „Sorin Titel”** în colaborare cu **Agencia pentru Informarea și Dezvoltarea Organizațiilor Neguvernamentale (AID-ONG)**.

România EduCaB este un proiect național prin care inițiatorii săi doresc să contribuie la consolidarea capacității bibliotecilor publice de a participa proactiv la dezvoltarea comunităților locale din România. Acest lucru este realizat prin colaborare și împărtășire de bune practici între diverse firme, instituții publice și organizații nonprofit care, în spiritul responsabilității sociale și implicării comunitare, implementează benevol inițiative în județele în care activează.

Peste 20 organizații, grupuri informale, companii, organizații neguvernamentale, instituții publice sunt implicate în implementarea conceptului EduCaB: Biblioteca Națională a României, Ipsos România, Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România (ANBPR), Centrul Român pentru Inovație în Dezvoltare Locală, Next Cultural Society,

Hai să ne unim forțele

pentru a acoperi nevoile de carte, mobilier și calculatoare
în cele 626 de biblioteci din 9 județe
unde implementăm momentan România EduCaB

ĂȘTEPTĂM INVESTIȚIA TA:

până pe 21 decembrie
în timpul programului de lucru

în **Librăria Cărturești**, la **Biblioteca Națională a României**, sediile **bibliotecilor județene și sediul Marketer Club** din București

pentru mai multe detalii contactează echipele
EduCaB pe www.educab.org sau
pe e-mail la noi@educab.org

Asociația „Tineri pentru Europa de Mâine”, START România, Rotaract Dolj și Suceava, Asociația Culturală Ginger Group, ARTI România, Librăriile Cărturești, Bibliotecile Județene din Vâlcea, Dolj, Dâmbovița, Suceava, Vaslui, Brăila, Teleorman, Timiș și Cluj.

Campania în derulare

România EduCaB a început o campanie de strângere de resurse pentru 626 de biblioteci locale din nouă județe din România (Dâmbovița, Dolj, Vâlcea, Teleorman, Brăila, Vaslui, Suceava, Cluj, Timiș): cărți, mobilier, calculatoare, refacere/renovare spații bibliotecii.

Campania se va derula până pe 21 decembrie și se desfășoară pe bază de voluntariat, iar cele nouă județe au fost alese în funcție de capacitatea fiecărei echipe de voluntari.

Timiș EduCaB

Biblioteca Județeană Timiș „Sorin Titel” a identificat necesitățile bibliotecilor publice (comunale și orașenești) din județul Timiș și a lansat apeluri către firme, instituții publice și organizații nonprofit, în spiritul responsabilității sociale și implicării comunitare, pentru strângerea de resurse care să vină în sprijinul bibliotecilor și comunităților locale.

Nicoleta Vasi

Biblioteca Județeană Timiș „Sorin Titel”

Ziua Națională a Drepturilor Copiilor

Pentru a marca Ziua Națională a Drepturilor Copiilor, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) Timiș a organizat, vineri, 20 noiembrie 2015, o competiție sportivă dedicată copiilor cu dizabilități din centre de ocrotire și din comunitate. Manifestarea, intitulată „Știu că pot!”, a avut loc, începând cu ora 11, în Sala „Constantin Jude”, fosta Olimpia, din Timișoara.

Evenimentul a fost adresat copiilor cu dizabilități intelectuale cu vârsta cuprinsă între 6 și 18 ani și cu IQ mai mic de 70. Instituțiile, școlile sau persoanele care au fost interesate să participe, au completat în prealabil un formular de înscriere.

Adunarea Generală a ONU a recomandat, în 1954, prin rezoluția 836 (IX), ca toate țările să sărbătorească o Zi Universală a Copiilor, care să fie marcată ca Zi a fraternității și înțelegerii între copiii din toată lumea și ca Zi a promovării bunăstării copiilor lumii. Data de 20 noiembrie marchează ziua în care Adunarea Generală a adoptat Declarația Drepturilor Copiilor, în 1959, și Convenția Drepturilor Copiilor, în 1989.

Evenimentul care a avut loc în sala de sport „Constantin Jude” fost organizat de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș, cu sprijinul Consiliului Județean Timiș, al Primăriei Municipiului Timișoara și al Facultății de Educație Fizică și Sport Timișoara, precum și

al mai multor sponsori și parteneri (CSEI „Paul Popescu Neveanu”, Clubul Lions Diamond Timișoara, Asociația „Elpis”, Asociația Hilfe für Kinder prin doamna Mechtild Gollnick, Asociația Tim Philanthropy Timișoara, Restaurant „Nora”, SC Apollini Company SRL – apa minerală Perenna, SC Pasmatex SA). În total, au participat 130 de copii.

Printre cei prezenți la eveniment s-au numărat domnul Florian Zanfir, vicepreședinte al CJT, domnul Adrian Nagel, decan al Facultății de Educație Fizică și Sport, domnul deputat Cătălin Tiuch, consilieri județeni, reprezentanți ai mai multor instituții publice și ai instituțiilor partenere.

Ioana NICOLESCU

SEDINȚA ATOP TIMIȘ

La sediul Palatului Administrativ din Timișoara a avut loc la începutul lunii noiembrie 2015 ședința Autorității Teritoriale de Ordine Publică Timiș, condusă de președintele acestei structuri, Călin Dobra, și care a avut pe ordinea de zi patru puncte: 1. Informare cu privire la Adunarea Generală ANATOP - prezentat de domnul președinte Călin Dobra 2. Asigurarea măsurilor de ordine și siguranță publică în Centrul Universitar Timișoara - prezentat de domnul comisar-șef Mirescu Ion 3. Proiecte ATOP 4. Diverse

Călin Dobra, în calitate de președinte, a reprezentat ATOP Timiș la Adunarea Generală ANATOP desfășurată în localitatea Sibiu, unde a fost prezentat planul privind Protocolul de Colaborare între Inspectoratul General al Poliției Române și Asociația Națională a Autorităților Teritoriale de Ordine Publică - în prevenirea și combaterea infracționalității și a altor fapte antisociale, în vederea creșterii gradului de siguranță a cetățenilor. Astfel, domnul Călin Dobra a prezentat obiectul protocolului, activitățile comune, modalități de colaborare și obiective. Una dintrele principalele teme luate în discuție în cadrul ședinței a fost modificarea/schimbarea statutului ANATOP prin primirea de noi membri. Prin Legea nr. 107/2015 s-a modificat și completat art. 17 din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și

funcționarea Poliției Române. Astfel: autoritatea teritorială de ordine publică este constituită din șeful Direcției generale de poliție a municipiului București sau al inspectoratului de poliție județean, un reprezentant al Corpului Național al Polițiștilor, subprefect, 6 consilieri desemnați de Consiliul General al Municipiului București, respectiv de consiliul județean, 3 reprezentanți ai comunității desemnați de primarul general al municipiului București, respectiv de președintele consiliului județean, șeful Direcției generale de jandarmi a municipiului București sau al in-

pectoratului județean, șeful Inspectoratului pentru Situații de Urgență al Municipiului București sau șeful inspectoratului pentru situații de urgență județean și, după caz, șeful poliției locale din municipiul reședință de județ.

De asemenea șeful Inspectoratului de Poliție Timiș, comisarul șef Ion Mirescu (foto dreapta, sus) a prezentat principalele măsuri în asigurarea ordinii și siguranței publice în zona Centrului Universitar Timișoara. Au fost prezentate informații de ordin general, situații operative, cazuri deosebite, concluzii și propuneri.

La ședința ATOP au participat în calitate de invitați reprezentanți ai

Inspectoratului Teritorial al Poliției de Frontieră Timiș - domnul comisar-șef Iliuță Cumpănașu și al Serviciului pentru Imigrări al Județului Timiș - domnul director comisar Pitea Filimon, ocazie cu care s-au pus în discuție strategia și măsuri pentru gestionarea situației în cazul unui aflus de refugiați în Județul Timiș, precum și sprijinul pe care îl va oferi ATOP Timiș instituțiilor abilitate în acest sens.

În cadrul ședinței ATOP a fost aprobat proiectul „Informația - Arma ta împotriva traficului de persoane”, inițiator domnul Paul Moldovan, consilier județean (foto stânga).

S-a stabilit ca următoarea ședință ATOP Timiș să aibă loc în luna decembrie, când vor fi prezentate propuneri de proiecte și activități prioritare care să fie incluse în bugetul pe anul 2016.

Cornel Todor

C.H. C.S.U. Politehnica Timișoara

12 jocuri / locul 4 în Liga Națională

Echipa de handbal masculin a Timișoarei, C.H. C.S.U. Politehnica, a înregistrat în acest sezon competițional rezultate bune, în urma cărora echipa se află pe un meritat loc patru în clasamentul Ligii Naționale de Handbal Masculin.

Handbaliștii timișoreni au început campionatul cu o înfrângere la limită pe propriul parchet, în sala din Jimbolia, C.S.M. București, echipa vicecampionă a României, impunându-se greu cu 24-23. A urmat o deplasare la București pentru a susține jocul din etapa a doua în fața echipei Steaua București, steliștii învingând cu 27-21. Handbaliștii bănățeni au disputat etapele trei și patru pe propriul parchet, impunându-se în fața echipelor A.H.C. Potaisa Turda cu rezultatul final 29-22 și C.S.M. Ploiești cu 29-26.

În etapa a cincea, „studentii” s-au deplasat la Baia Mare, acolo întâlnind echipa locală H.C.M. Mănăstirea Maramureșului s-au impus cu 29-24.

După această deplasare a urmat o serie de victorii

(acasă/deplasare), echipa „studentilor” handbaliști situându-se pe o pantă ascendentă în întrecerea internă, victoriile obținute săltând echipa până pe locul trei. Așadar, în etapa a șasea, în Sala Sporturilor „Constantin Jude”, Poli Timișoara a învins cu 31-26, C.S.M. Focșani 2007; în etapa a șaptea, la Vaslui, timișoreni s-au impus cu 27-23; în etapa a opta, pe propriul parchet, echipa „studentilor” a învins cu 41-21 echipa C.S.U. Danubius Galați; în etapa a noua, C.H. C.S.U. Politehnica Timișoara s-a deplasat la Călărași, unde a învins echipa gazdă A.H.C. Dunărea cu 29-24; în etapa a zecea C.H. C.S.U. Politehnica Timișoara a învins pe propriul parchet, Sala Sporturilor „Constantin Jude” din Timișoara, după un meci aprig disputat, echipa doljenilor de la A.C.S. Energia Târgu Jiu, cu rezultatul final 31-28 (13-13, la pauză).

Seria victoriilor consecutive pentru handbaliștii din Banatul de câmpie a fost întreruptă de C.S. H.C. „Adrian Pe-

treă” Reșița, echipa cărășeană impunându-se pe propriul parchet cu rezultatul final de 20-19, într-un meci derby al Banatului.

După deplasarea de la Reșița, a urmat întreruperea campionatului, datorită jocurilor echipei naționale de handbal masculin, la reluarea turului campionatului C.H. C.S.U. Politehnica Timișoara înregistrând o înfrângere la limită pe propriul parchet, împotriva echipei Dinamo București, bucureștenii impunându-se cu 26-27.

În urma acestor rezultate, C.H. C.S.U. Politehnica Timișoara se află pe locul patru în clasament, urmând să dispute alte cinci jocuri până la finalul acestui sezon competițional. Astfel, următoarele meciuri pentru „studentii” vor fi acasă, împotriva echipei Steaua București, în deplasare, împotriva echipelor H.C. Odorhei, C.S.M. București, A.H.C. Potaisa Turda și C.S.M. Ploiești.

Cornel SERACIN

FAȚA NOUĂ A JIMBOLIEI (II)

de vorbă cu **primarul Adrian Darius Postelnicu**

- Viața culturală la Jimbolia are un puls alert...

- Da, în plan cultural avem o mulțime de activități. E vorba de Muzeul și Tabăra de Creație Ștefan Jager, Muzeul Presei „Sever Bocu”, ce a fost inițiat și păstorit de răposatul Petre Stoica, și Casa Memorială „Doctor Karl Diel”.

Apoi au fost zilele orașului. Ca în fiecare an, încercăm să ne întrecem pe noi înșine, pentru a da satisfacție cetățenilor și pentru a nu-i lăsa nemulțumiți. De fiecare dată vrem să auzim „WOW!”, cum s-a întâmplat și în acest an. Am prelungit sărbătoarea cu încă o zi. Am început de joi, când am avut, ca și în celelalte două zile – vineri și sâmbătă –, toate genurile de muzică.

Vineri, în deschidere, am avut lansări de carte. S-a marcat trecerea a 20 de ani de la apariția primului ziar din Jimbolia, de după Revoluție. Au fost lansate și cărți scrise de domnul profesor Dragomir Ciobanu. Mai multe activități culturale și simpozioane s-au derulat și la Muzeul „Ștefan Jager”.

Sâmbătă am încheiat activitatea cu un concert al formației Direcția 5. Duminică a fost, ca în fiecare an, ziua folclorului, de la Andreea Voica, până la Cornel Brici, care a încheiat activitatea pe scenă. Sâmbătă seara nu-am bucurat și de un spectaculos foc de artificii. Am avut alături, ca de obicei, Biblioteca

orașenească și Muzeul Presei, au avut loc mai multe lansări de carte. Printre noi a venit și domnul profesor Cornel Ungureanu, care a susținut un simpozion alături de un

domn profesor din Germania și domnul prof. Pop, care este președintele asociației șvabilor plecați din Jimbolia în Germania. Tot din Germania au venit domni profesori Walter Engel și profesor Hans Vastag. De la Timișoara au venit profesorii Viorel Marineasa și Marcel Tolcea, moderatorul întâlnirii fiind domnul Cornel Ungureanu.

Tot în acest context vreau să amintesc că în perioada 26-27 septembrie au avut loc Serbările Toamnei, care s-au deschis sâmbătă, 26 septembrie, dimineața. Până la ora 19 s-a desfășurat târgul internațional de toamnă, ediția a VIII-a, iar în intervalul orar 10-11:15 au avut loc lucrările conferinței pe tema

„Oportunități de finanțare în agricultură, în perioada de programare 2014-2020”, ținute la sala de spectacole a Casei de Cultură. Apoi, în curtea Casei de Cultură s-a desfășurat concursul gastronomic, echipele pregătind gulaș la ceaun. Juriul a ales cele mai bune preparate și a înmănat premii. De la ora 14 și până la 18, jimbolienii s-au bucurat de programul artistic folcloric. Au fost prezente: Ansamblul de dansuri populare din Jimbolia, cel din Comloșu Mare, „Iorgovanu”, cele din Dumbrava, „Szivárvány” și „Cireșarii”. A fost prezentă cântăreața Ramona Miheț, împreună cu formația sa de muzică populară, alături de invitatul ei, Ionuț Andrieș. A urmat un spectacol de

muzică clasică, susținut de Incanto Quartetto, iar de la ora 19:30 și până la 24 a fost Balul Recoltei, în cortul de evenimente din spatele Casei de Cultură. Duminică, am avut târgul internațional de toamnă, unde au fost vândute produse tradiționale și agricole.

Participăm, de asemenea, la Festivalul-concurs „Lada cu Zestre”. Din păcate, nu reușim să atragem tinerii, la modul la care ne-am dori, pentru a participa la astfel de manifestări. La

Casa de Cultură avem un cor de copii, pe lângă cel de adulți. Avem ansambluri de dansuri populare, urmează ca, de anul acesta, să avem și unul de dans sportiv. Clubul feminin participă la „Lada cu Zestre” cu diverse produse, de la gastronomie, la obiecte vestimentare cusute sau țesute. Corul este însă piesa de bază. Ei nu sunt profesioniști, unul fiind secretar din primărie, altul este pensionar, de exemplu. Fetele, la fel – profesoare, contabile etc. În să beneficiem de sprijinul celui care conduce corul, dirijorul Iosif Todea, cel care coordonează și corul Filarmonicii „Banatul” din Timișoara.

Mai avem festivalul „Jimbo blues”, anul acesta derulându-se ediția a XIII-a. Întemeiat de regretatul muzician Bella Kamocsa, evenimentul s-a desfășurat la Teatrul de vară din Jimbolia, duminică, 6 septembrie. Seara s-a încheiat cu recitalul grupului bu-

cureștean Mike Godoroja & The Blue Spirit.

În cadrul obiceiurilor și tradițiilor ne păstrăm Rugile și Kerwei-ul. Un alt eveniment legat de tradiții și obiceiuri, preluat de la fosta administrație și dus mai departe, este activitatea care are loc la Ignat. Cu acest prilej, la Expo Ripensis, avem amenajată o hală cu standuri, unde se achiziționează sau se aduc porcii, de către parteneri și de către cei înscriși în concursul culinar. Cei care participă urmează întregul proces, de la înjunghiat și până la prepararea mezelurilor... De fiecare dată avem invitați prieteni din Serbia și Ungaria.

- Sportul?

- La capitolul sport stăm bine. Administrația locală finanțează și ajută toate ramurile sportive. Începem cu luptele libere, pentru că aici avem, în fiecare an, campioni. Am avut, în urmă cu doi-trei ani, chiar și un reprezentant la Jocurile Olimpice. Avem

campioană națională, vicecampioni naționali. Am avut medaliați la Europene, pe categorii de vârste. Fetele, trebuie să menționăm, au luat mai multe medalii decât băieții. Antrenor îl avem pe Cornel Dobârcau.

De asemenea, am pus accentul pe handbalul juvenil, pentru a atrage tineretul către mișcare și sport. Avem sportive care au plecat la Reșița, pe la alte echipe de prestigiu, deoarece aici nu au viitor competițional. Echipa de fete de la HC „Florian” câștigă frecvent în fața

LPS Banatul din Timișoara, de exemplu. Mai avem echipa de fotbal pe care, până anul trecut, am susținut-o, dar ați văzut ce se întâmplă cu finanțările în sport. Mai avem o echipă pe care o susținem – Unirea Jimbolia. Aici costurile de promovare sunt destul de mari și nu suntem neapărat interesați să finanțăm, deocamdată, pentru un alt nivel. Noi trebuie să aducem copiii către bazele sportive și, apoi, după ce vor ajunge la o anumită valoare, centrele cu bugete le vor putea oferi mai multe avantaje.

- Ce alte proiecte mai aveți pentru Jimbolia?

- Destule, pentru că mai avem multe de făcut. Am încercat să ducem la bun sfârșit proiectele mari pentru Jimbolia, dar, în același timp, nu am neglijat nici aspectele sociale, culturale și sportive ale orașului. Prin tot ceea ce am făcut și vom face în continuare dorim să-i dăm Jimboliei un aspect nou, o față nouă orașului, așa cum îi stă bine și, mai ales, pentru că merită acest lucru cu prisosință.

**A consemnat,
Petru Vasile TOMOIAGĂ**

Toma Dănuț Stoica:

„La Găvojdia șomajul nu este o problemă”

- **Ce noutăți mai sunt la Găvojdia?**

- Comuna noastră este alcătuită din patru localități: Găvojdia, Jena, Lugojel și Sălbăgel. La drumul comunal care leagă localitatea Găvojdia de Sălbăgel am finalizat asfaltarea acum aproximativ două luni. În total, drumul are 7,5 kilometri, iar noi am definitivat ultima porțiune, în lungime de 2,5 kilometri. În localitatea Găvojdia s-au mai executat asfaltări la străzi și în anul trecut.

Drumurile comunale sunt asfaltate, străzile din Jena în marea lor majoritate sunt asfaltate. Anul viitor vom definitiva asfaltările. Mai avem aproximativ o mie de metri și am încheiat această investiție.

Găvojdia are, astfel, ca infrastructură, apă, canal și asfalt.

- **Restul drumurilor comunale le pietruieți?**

- În ceea ce privește pietruirea, noi mai întreținem străzi laterale. Unele străzi, care urmează să fie asfaltate, le-am mai întreținut și sunt în stare bună toate. În Lugojel mai reparăm acum, pentru că se lucrează la canalizare, vine ploaia, se mai face noroi. Reparăm cu piatră spartă ca să fie funcționale până când se termină canalizarea.

Acum lucrăm la proiectul de asfaltare a unor străzi în localitatea Lugojel, care va fi depus aproximativ în luna ianuarie sau februarie, când se deschide sesiunea pentru depunerea de proiecte pe fonduri europene.

- **Pe măsura 1.2.5. aveți proiecte pentru drumuri forestiere?**

- Avem un proiect pe care îl depunem pe drumuri agricole, pe această măsură. Este un proiect care nu a avut punctaj suficient în sesiunile trecute și acum îl redepunem.

- **Alei pietonale?**

- S-a încheiat licitația de atribuire pentru alei pietonale, iar în localitatea Găvojdia se pavează o stradă. Lungimea este de aproximativ 1,2 kilometri, de pavaj. Iar anul viitor, tot în Găvojdia, mai facem încă doi kilometri. Reparăm aleile vechi, le înlocuim. În localitatea Jena, anul acesta mai pavăm aproximativ 150 de metri, până la stația de autobuz, și construim un podeț pietonal, pentru siguranța circulației copiilor.

- **Cât e realizat din proiectul de canalizare?**

- În Găvojdia sistemul de canalizare este finalizat, iar acum se lucrează la Lugojel. Dacă ține timpul cu noi, finalizăm lucrările în aproximativ două săptămâni. Noi avem predată apa și canalizarea la Aquatim și pe Master Planul Județean suntem prinși cu o investiție de 3,5 milioane de

euro, cu sistem de canalizare în localitatea Jena și alimentare cu apă în localitatea Sălbăgel. Iar în localitatea Găvojdia se modernizează stația de epurare.

- **În care dintre cele patru localități aveți școli?**

- Școli cu clasele I-IV avem la Jena și la Sălbăgel, iar la Găvojdia, cu clasele I-VIII. Avem grădinițe la Găvojdia, Sălbăgel, Jena și Lugojel.

- **Clădirile în care funcționează aceste instituții sunt în stare bună de funcționare?**

- Toate clădirile sunt în

stare de funcționare. Au apă, toalete, încălzire centrală. Avem sală de sport nouă, baze sportive cu gazon sintetic în

Găvojdia, Lugojel și Jena. Ne-am dat tot interesul ca tinerii, elevii să aibă tot ceea ce le trebuie și, în acest sens, am dotat școlile cu cele de trebuință pentru un proces de învățământ modern.

- **Ce ne puteți spune despre căminele culturale?**

- Depunem un proiect pe fonduri europene și pentru cămine culturale, pentru modernizare la Găvojdia și din fonduri proprii le modernizăm pe cele din Lugojel și Jena. Avem și în Sălbăgel un cămin cultural și tot anul viitor, dacă ne permite bugetul, îl vom moderniza.

- **Situația cultelor?**

- Am ajutat și cultele. Le ajutam în fiecare an. Depinde de problemele pe care le ridică. Avem în comună credincioși ortodocși, penticostali și baptiști, iar în funcție de trebuințe și cererile lor încercăm, în limita fondurilor disponibile, să-i ajutăm.

- **Viața culturală?**

- Avem echipa de dansuri a comunei, care este alcătuită din tinerii de aici. Împună cu această formație organizăm sărbătorile de rugă bănățeană în fiecare localitate, încercând astfel, pe cât este posibil, să menținem tradițiile.

- **Aveți echipe de sport?**

- Avem echipă de fotbal care activează în Campionatul Județean. Terenul de fotbal din comună este bun, iar fotbalistii au toate condițiile pentru a se pregăti și juca.

- **Ce planuri aveți pentru viitor?**

- Important acum este să terminăm canalizarea în Lugojel și să obținem finanțarea pe fonduri europene pentru asfalta-

rea străzilor. Dacă terminăm cu apa, cu canalizarea, trebuie să asfaltăm drumurile care au mai rămas, și, ulterior, să facem un proiect pentru trotuare. Și, bineînțeles, trebuie să finalizăm neapărat podețul pietonal în Jena. Acolo copiii circulă pe lângă drumul european și pe porțiunea aceea de aproximativ o sută de metri e destul de periculos de mers. Avem finanțarea pregătită, așteptăm doar avizul de la Drumurile Naționale.

Aș mai adăuga și faptul că avem zone industriale. Avem un investitor pe care l-am adus în zona noastră industrială,

în Găvojdia. Este pe domeniul prelucrării lemnului și are aproximativ o sută de angajați. În Lugojel am scos de mai multe ori la licitație zona industrială. Acolo avem trei parcele concesionate pentru investiții și o parcelă mai importantă,

care este chiar lângă drumul european, cu o suprafață de patru hectare. Este aproape de centura Lugojelului, care se leagă la autostradă, și probabil o să avem un investitor important și acolo. Sperăm să vină un investitor serios care să aducă venituri comunei și să mai asigure noi locuri de muncă. Nu ne putem plânge de șomaj. Cu toate că locuri de muncă avem, oarecum, salariile sunt relativ mici. Iar dacă vor apare noi investitori, sigur vor crește și salariile.

A consemnat
Petru Vasile TOMOIAGĂ

Nițchidorf și Blajova Finalizarea proiectului „Cercetare etnologică”

În perioada 23 octombrie – 13 noiembrie 2015, Centrul de Cultură și Artă al Județului Timiș, în parteneriat cu Universitatea de Vest Timișoara și cu sprijinul Primăriei Nițchidorf, a derulat proiectul „Cercetare etnologică în localitățile Nițchidorf și Blajova”. Rezultatele acestui proiect au fost prezentate vineri, 13 noiembrie 2015, la Căminul Cultural Nițchidorf.

Acțiunea a fost urmată de un spectacol folcloric prezentat de următoarele formații: Ansamblul „Datina” din Ghiroda (marele câștigător al Festivalului-concurs „Lada cu zestre” 2015, secțiunea Obiceiuri), Ansamblul „Boldureanca” din Boldur (laureat al secțiunii Dansuri pe generații) și Ansamblul „Izvorașul” al Casei de Cultură din Buziaș, multiplu laureat al Festivalului-concurs „Lada cu zestre”.
C.B.

GRAMA ȘI LUNA

Pictor, grafician, scenograf, caricaturist, poet. Își desenează poeziile și-și recită pânzele... Un artist complex. Pe scurt, Emil Grama. Atelierul maestrului e găzduit de un garaj-ependic al unei case rămasă, fericit, în picioare între blocurile P+IV din zona Tipografilor.

Atelierul e un amestec de intimitate și dezordine... artistică. Pe o măsuță tronează, impunător, full color, un album tipărit excepțional în urmă cu doi ani, la a cărui apariție a participat și criticul Ioan Iovan. O lucrare retrospectivă în care regăsești întreaga activitate, întreaga viață artistică a lui Emil Grama, întreaga artă pe care a compus-o.

Pe șevalet, în micul său atelier-garaj, Emil Grama termină o compoziție vegetală, dominată pe un fundal albastru de o lună imensă, plină, palidă, tristă. Îți amintește de expoziția lui Emil care a împodobit galeria „Helios” în iunie anul acesta, despre „Colina și luna”, o pânză dominată de o lună plină, care l-a fascinat pe criticul Ioan Iovan: „...în toate lucrările maestrului n-avem de-a face cu zarea, ci vorbim de orizont, ca mare, și de zare, la câmpie, fiind un spațiu de trecere între pământ și cer. Aici zarea este acoperită de deal, important este dealul. Apoi urmează cerul. În picturile în care apare astrul avem de-a face cu un cer senin, dar foarte îndepăr-

tat, aproape neutru, absent. Pe acesta apare astrul, nu știe nimeni să spună dacă este vorba de soare sau lună, sau altceva. Așadar, aceste lucrări se situează între două arhe-

tipuri fundamentale, între deal și acest astru. Dealul este o urcare către cer, un fel de vis către zbor al pământului. Așadar, este atracție către cer, acceptare, apropiere, aspirație și dorință. Ele sunt în așteptare, în aceeași măsură în care exprimă o înălțare. Astrul în

schimb se leagă de motivul romantic și nu numai, al urcării cerului și al coborârii cerului către pământ. Este ochiul lui Dumnezeu, unul hipnotic, absorbant. În oricare dintre lucrările în care apare, oricâte elemente imagistice sunt acolo, atracția irezistibilă este către astru”.

Dacă nu e pictura, atunci e poezia. Pictura care însoțește versul. Așa cum s-a întâmplat în urmă cu zece ani, în apropierea Zilei

Recunoștinței, la Institutul Cultural Român din centrul New York-ului, unde a avut loc vernisajul unei expoziții de pictură semnată de artistul plastic

Emil Grama, cel care și-a îmbogățit expoziția cu un recital, bazat pe versurile sale din volumul „Elixirul tinereții”, carte apărută la editura „Mirton” din capitala Banatului.

După evenimentul newyorkez, pictorul, scenograful, caricaturistul, poetul Emil Grama mărturisea cunoscutului ziarist bănățean Ion Medoia: „A fost o mare surpriză pentru mine să am un asemenea succes, nesperat, la New York. Expoziția a fost primită cu multă căldură și receptivitate de un public de cea mai bună calitate. Încă de la vernisaj mi s-au reținut câteva tablouri și mi s-a propus relansarea volumului meu de versuri „Elixirul verde”. M-am simțit cu adevărat ca între prieteni”.

Anul acesta Emil Grama a împlinit 70 de ani. Mai are destul timp în față pentru a frământa idei, pentru a-și continua drumul artistic atât de fabulos.

D.B.

„Bucuria cuvântului”

Pe 19 noiembrie 2015 a avut loc Cenaclul literar „Bucuria cuvântului” cu tema: Sfântul Andrei-ocrotitorul României, organizat de Școala Gimnazială „Sf. Antim Ivireanul” la sediul școlii. La această ediție au fost selectate cele mai deosebite lucrări și interpretări de la nivelul școlii, care au fost promovate în cadrul Cenaclului literar din 26 noiembrie de la nivel interșcolar.

Evenimentul a avut ca scop încurajarea și stimularea talentelor literare ale elevilor școlilor participante din județul Timiș, dar și revenirea la bucuria autentică a imaginației și a creativității. Partenerii Cenaclului literar au fost: Arhiepiscopia Timișoarei, Biblioteca Județeană Timiș și Radio Timișoara.

O fărămă de tradiție, de puritate și de iubire a fost împărtășită celor doritori și pe 26 noiembrie, când a avut loc ediția interșcolară a Cenaclului literar „Bucuria cuvântului” cu tema: Sfântul Andrei-ocrotitorul României.

I.P.

LEON VREME - POETICA LUMINII

Muzeul de Artă din Timișoara, în colaborare cu Calpe Gallery, a organizat 17 noiembrie a.c., la ora 18.00, la Palatul Baroc din Piața Unirii nr. 1, vernisajul expoziției **Leon Vreme – Poetica Luminii**, deschis de artistul plastic Ciprian Radovan.

Poetica Luminii reprezintă o retrospectivă a carierei artistice de peste de peste 60 de ani a prolificului pictor timișorean. Leon Vreme s-a format la Institutul de Arte Plastice „Ion Andreescu” Cluj-Napoca, promoția 1957. După încheierea studiilor, a revenit la Timișoara, concentrându-se pe cariera de artist și profesor la Liceul de Arte Plastice. Artă sa se îndreaptă spre zona constructivistă, abstract și redefinirea realității în domeniul vizual. Lucrările sale se regăsesc în numeroase expoziții și colecții din Europa și S.U.A. A primit numeroase distincții, între care Premiul Național pentru Pictură în anul 2003.

„Leon Vreme se înscrie printre artiștii timișoreni care prin experiment au ajuns la un stil, la o formă proprie de expresie, la o caligrafie modulată dezvoltată în plan și în

profundzime cu ritmuri de linii pozitive și negative ca într-un clișeu fotografic. Referințele figurative se atașează semnelor sale și fără să vrea el le animă cu o violență dinamică ce determină mișcarea prin linii directoare care stră-

bat, paralele, orizontale sau în diagonală, suprafața tabloului. Știința sau originalitatea picturii sale constă în posibilitatea de a organiza logic raportul liniilor și culorilor. Culoarea are o prețiozitate în textura tabloului, puțin monocromă în ansamblu, deși uneori culoarea are degradeuri, nuanțe și tonuri căutate la infinit. El își lasă mâna antrenată liber și spontan ca în maniera tasiștilor, culoarea inundând suprafața tabloului, țâșnind uneori, bogată în luminozitate, în transparența griurilor și în vibrația culorilor. Leon Vreme urmărește cu rigoare compoziția, refuzând să adopte un principiu artistic foarte strict. Pictura sa, în sine, nu demonstrează nimic în afara stării artistului și a intimității ritmului liniilor, ca un labirint ce n-are nici început nici sfârșit” Mircea Deac – Afirmări.

Expoziția de la Muzeul de Artă Timișoara este deschisă publicului până în data de 8 decembrie a.c. și poate fi vizitată zilnic între orele 10-18 (luni închis).

B.N.

Cinci duminici și spectacole de tot atâtea stele, la Merlin!

Câți boboci mai numărăm toamna asta! Ia uitați cum s-a lăsat luna lui brumar peste noi, cu cinci duminici de povești și multe alte năzdrăvăni peste! Pe 1 noiembrie, v-am așteptat la teatrul Merlin cu povestea și învățămintele Caprei cu trei iezi.

Pe 8 noiembrie, au urcat la scenă, în aplauzele dumneavoastră, Trupa BegArt Junior Club Timișoara: Cu chitara mă distrez! Iar pe 15 noiembrie, v-a așteptat la noi Scufița Roșie și a ei răpunere de lup rău.

Eeeeeiiiiiii... dar ce-a fost pe 22 noiembrie? Premiera piesei Hansel și Gretel! Mult suflet punem noi și multe au să ne spună amândoi despre cum să ne ferim de rele... și

luna nu se putea încheia oricum! Căci pe 29 noiembrie, vă așteptăm la Merlin cu Noua Poveste a Scufiței Roșii.

Însă astea au fost doar duminicile... Căci luna a fost mult mai plină!

Fiindcă v-a plăcut atât de mult Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte, ne-am gândit că ar fi bine să poată urmări povestea cât mai mulți dintre tinerii orașului acest minunat basm... nemuritor! Așa că v-am așteptat la Merlin la mijloc de săptămână, pe 4 noiembrie. Imediat după aceea, am dat o fugă la București, onorați de invitația colegilor de la teatrul „Țândărică”! Am intrat cu Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte la

unul dintre cele mai prestigioase festivaluri de teatru de animație, Festivalul Internațional al teatrului contemporan de animație, „ImPuls Anima”. Și nu oricum, ci cu două spectacole!

Nu i-am uităm sub niciun chip pe micuții noștri din Banat... Pe 12 noiembrie, am fost la Anina, cu spectacolul Ursul păcălit de vulpe. Iar o săptămână mai târziu, pe 19 noiembrie, ne-am întors din nou acasă, unde a avut loc Festivalul de o zi, organizat de Teatrul Merlin. Am fost alături de prietenii noștri din: Szeged, Subotica, Vârșeț, Oradea și Sibiu, cu o gamă variată de spectacole jucate în limba română, maghiară și sârbă, adresate publicului cu vârste cuprinse între 3 și 12 ani. De la O mie și una de frontiere, Povestea lui Aladin, spectacol realizat în tehnică 3D și prezentat de Trupa „Arcadia” a Teatrului „Regina Maria” din Oradea, pe 18 noiembrie, până la Greierele aproape faimos, pregătit de actorii Teatrului „Gong” din Sibiu, un spectacol pe bază de fabule dedicate copiilor mai mari, festivalul a venit cu irezistibile oferte. Pentru copiii care înțeleg limba maghiară, Teatrul „Kover Bela” din Szeged, Ungaria, a propus spectacolul Cei trei purceluși, iar Teatrul pentru copii din Subotica, Rătușca cea urâtă. În limba sârbă a fost prezentat spectacolul Neghiniță, realizat de „Edu Teatar” din Vârșeț.

Nu i-am uitat, desigur, nici pe tineri, pentru ei pregătind o nouă reprezentație a spectacolului Privește înapoi cu mânie, jucat la finele festivalului. O masă rotundă i-a alătu-

rat pe actorii profesioniști în încercarea de a discuta pe teme actuale în profesia lor, pentru că drumul fiecărui teatru este până la urmă un drum comun.

Să nu uităm de festivalului „Joc”, organizat între 20-24 noiembrie, în parteneriat cu Asociația Kratima... Pe lângă spectacole, au avut loc și vernisaje ale unor expoziții, lansări de carte precum și ateliere pentru copii! Au fost întâlniri foarte frumose.

Dana CREȚU
secretar literar

DUȘAN BAISKI, ÎNTRE CENAD ȘI LUGOJ

Cunoscut scriitor și monograf al Banatului, Dușan Baiski a lansat recent două cărți importante. Este vorba de lucrarea Cenad - Studii monografice, ediția a II-a, revăzută și adăugită (sponsorul tiparului fiind Consiliul Local Cenad și Primăria Cenad) și Lugoj - Studii monografice (sponsorul tiparului fiind culturistul Florin Teodorescu). Cele două cărți au fost prezentate cititorilor vineri, 13 noiembrie 2015, la Timișoara, și sâmbătă, 14 noiembrie, la Teatrul Municipal „Traian Grozăvescu” din Lugoj. Apoi, la „English Pub”-ul din același oraș, în cadrul „Colțului de Cultură”, cu aportul istoricului Oliver Gaidoș, a muzicologului Constantin-Tufan Stan, traducătorului Simion Dănilă, jurnalistului Cristian Ghinea, prof. Simona Avram, al poetei Adriana Weiner, moderator fiind Henrieta Szabo, directoarea Bibliotecii Municipale Lugoj.

Dușan a fost sprijinit în mod deosebit în acțiunea de la Lugoj de poeta Adriana Weimar, cărei a ținut să-i mulțumească în mod special: „Mulțumesc și pe această cale minunatei mele colege de breaslă, scriitoarea Adriana Weimar din Lugoj, pentru pasiunea și dăruirea ei de a surprinde manifestările culturale și care a postat materialele video și foto pe Facebook și pe Youtube.”

D.B

Festivalul "Tradiții la români" – la a doua ediție

Centrul de Cultură și Artă al Județului Timiș, sub patronajul Consiliului Județean Timiș, a organizat a doua ediție a Festivalului "Tradiții la români" - eveniment artistic de marcă al culturii tradiționale din Vestul României. Festivalul a avut loc în perioada 14 -15 octombrie 2015, la Sala "Capitol" din Timișoara. La eveniment au participat Ansamblul Profesionist "Banatul" din Timișoara, Ansamblul Profesionist "Dor românesc" din Bistrița-Năsăud, Ansamblul Folcloric Național "Transilvania" din Baia Mare, Orchestra Consiliului Național al Minorității Naționale Române din Serbia și Ansamblul Folcloric Profesionist "Cindrelul Junii Sibiului".

Ansamblul Folcloric Profesionist "Cindrelul Junii Sibiului" a luat ființă în anul 1944, sub denumirea "Junii Sibiului." În prezent, coregrafia este asigurată de către maestrul Theodor Vasilescu și doamna manager Silvia Macrea, iar conducerea muzicală de către Gabriel Popescu. Au prezentat la Timișoara suite de dansuri din zona Transilvaniei, intercalate de momente muzicale interpretate de soliștii vocali Mariana Anghel, Robert Tămăveanu, Alina Bică și Daniel Rosalim.

Ansamblul Profesionist "Dor Românesc" a luat ființă în 1996, sub denumirea "Dor Transilvan", iar din 2002 și-a luat denumirea Ansamblul Profesionist "Dor Românesc". Conducerea ansamblului este asigurată de către maestrul Ștefan Cigu (director), Alexandru Pugna și Matilda Pascal Cojocărița. Au prezentat la Timișoara un obicei de nuntă din zona Bistriței, însoțit de momente muzicale, interpretate de soliștii vocali Domnica Dologa, Nicolae Cioanca, Mirela Petruș, Anuța Motofelia, Veronica Bălan, Ioan Dordoi, Felix Gălan, Cristina Retegan, Ioachim Spân, Mărioara Dragotă.

Ansamblul Folcloric Național "Transilvania" a fost înființat în 1959 și este coordonat de către doamna director Iuliana Dăncuș, coregrafia fiind asigurată de Emil Miheț, iar orchestra îl are ca dirijor pe Albina Eduard. Au prezentat la Timișoara un moment muzical - coregrafic din Maramureșul Voievodal, urmat de solista vocală Andreea Ghițiu, Dumitru Dobrican, un vituoz al taragotului, dans din Țara Chioarului, crâmpie de muzică populară codrenească, cu interpretii Ioana Pricop și Petrică Mureșan, și dans din Câmpia Transilvaniei.

Orchestra Consiliului Național al Minorității Naționale Române din Serbia este coordonată de către dirijorul Roman Bugar. Programul cu care s-a prezentat la Timișoara a fost format din: suită de orchestră, solista vocală Firuța Cina, solist instrumentist – saxofon Nelu Iencea, suită de orchestră, solista vocală Mariana Ocolîșan Petrovici, Roman și Marian Bugar moment instrumental – vioară, urmat de o suită de orchestră.

Ansamblul Profesionist Banatul din

Timișoara a luat ființă în 1970, iar din 2000 este un compartiment distinct al Centrului de Cultură și Artă al Județului Timiș, coordonat de către doamna manager Liliana Laichici și domnul director Adrian Scorobete. Orchestra este coordonată de tânărul dirijor Sebastian Roșca, iar coregrafia este asigurată de maestrul coregrafi Brândușa și Nicolae Stănescu. Au prezentat în prima zi a festivalului un program format din suite de orchestră, dansuri din zona Făgărașului, zona Oașului și Fecioresca Fetelor din Crihalma. Tabloul coregrafic din prima seară a festivalului a fost întregit de către Formația de Tineret "Ansamblul Banatul", coordonați de cuplul de coregrafi Grigore și Floare Munteanu. Invitați speciali din prima seară a Festivalului "Tradiții la români", ediția a II-a, 2015 au fost Petrică Mițu Stoian, Ana Pacatiuș, Dana Gruescu, Ghiță Călțun Brancu și Luță Popovici.

Programul atent selectat de către conducerea ansamblului pentru cea de-a doua zi a festivalului a cuprins: dansuri de câmpie și de munte și brăuri de băieți, completate de suite de orchestră. Invitați speciali în cea de-a doua seară a Festivalului "Tradiții la români", ediția a II-a, 2015 au fost Aurel Tămaș, Liliana Laichici, Carmen Popovici – Dumbavă, Mihaela Petrovici, Vasile Conea, Adrian Stanca și Ciprian Pop.

Cornel Bogdan

Valeriu Sepi – Mitologii Personale

Muzeul de Artă Timișoara, alături de Unirea Artiștilor Plastici din Timișoara și cu susținerea Consiliului Județean Timiș, a organizat sâmbătă, 14 noiembrie a.c., la Palatul Baroc din Piața Unirii, nr.1, vernisajul expoziției "Valeriu Sepi – Mitologii Personale". Despre expoziție și despre artist a vorbit prof. univ. dr. Victor Neumann, director al Muzeului de Artă Timișoara. În cadrul evenimentului, muzicienii Ilie Stepan, Horia Crișovan și Doru Iosif au delectat auditoriul cu un recital de chitară.

Născut acum 70 de ani la Reșița, Valeriu Sepi și-a petrecut copilăria la Valcani, o localitate bănățeană de lângă granița cu Iugoslavia. Numele său era cunoscut de-a lungul țării încă de atunci, datorită unchiului Grațian Sepi (II), fotbalist în legendara echipă Ripensia Timișoara și căpitan al „naționalei” de fotbal. Valeriu însuși a fost polisportiv, pasionat de atletism, canotaj și box. După ce a absolvit Politehnica din Reșița, și-a îndreptat atenția înspre arta plastică la Timișoara, unde i-a avut profesori și mentori pe Leon Vreme, Peter Jecza sau Deliu Petroiu. În 1968 se alătură lui Nicu Covaci și Josef Kappl în „Phoenix” concepând afișe pentru albumele formației și cântând la percuție pe instrumente construite de el: capre sau tobe din piele de vițel. De aici s-a ales cu supranumele de „căprarul de la Phoenix”.

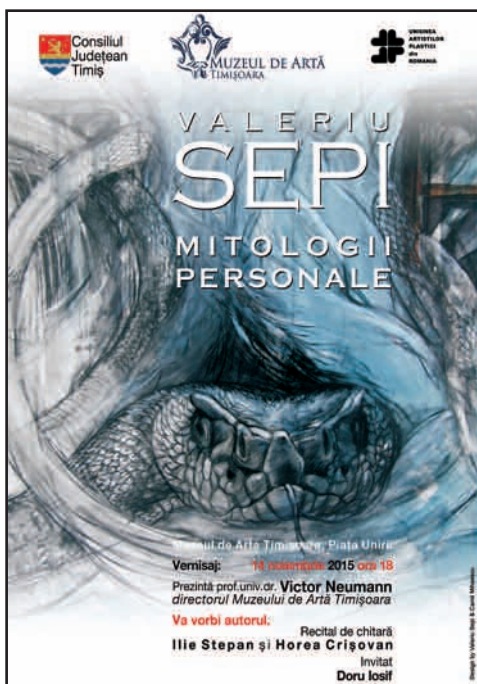
În domeniul artelor vizuale, Valeriu Sepi a abordat cu succes pictura, desenul, sculptura sau designul. De aproape 25 de ani locuiește la Singapore și vizitează întreaga lume,

dar se întoarce la Timișoara și în Banat adesea, considerând că nu a plecat vreodată de aici cu adevărat. Personalitatea și talentul său i-au adus notorietate nu doar în Europa, ci și în Asia, America de Sud sau Australia, lucrările sale aflându-se în muzee, galerii, colecții particulare sau locuri din România, Germania, Singapore, Brazilia, Australia, Indonezia, Malaezia, Thailanda și Nepal. Ca profesor de desen, și-a învățat studenții să privească și să simtă lumea din jur, să observe detalii pe care numai un artist le percepe. Într-un interviu acordat lui Robert Șerban, Sepi se destăinuia: „E foarte important cum privești, e ca și cum ai face dragoste... Nu faci doar cu ochii, nu doar cu trupul, ci cu toată ființa ta”.

Expoziția, deschisă la Muzeul de Artă Timișoara până în data de 11 decembrie a.c., nu este o retrospectivă, pentru că nu recapitulează o operă, ci cuprinde lucrări ale artistului realizate în ultimii cinci ani în Brazilia (Resurecția), Singapore (Geneza), iar în România seria Tauromahiei și a personajelor din mitologia autohtonă. „Demersul lui

Valeriu Sepi trasează o relație între mitologie, hermeneutică, estetică și experiență personală, astfel că lucrările sale se prezintă ca o colaborare fericită între o cunoaștere de factură științifică și cea artistică, pentru că într-un singur plan găsim și ceea ce numim cunoaștere în sensul adevărat al cuvântului și ceea ce înseamnă acțiune determinată de desen ca dinamică, mișcare și vibrație” (Nicoleta Papp, scriitor).

B.N

„Orient latin”, cea mai veche revistă timișoreană independentă de cultură, își continuă drumul...

Noul număr al revistei are pe copertă reproducerea unui tablou semnat de Pavel Torony, ultimul pictor al urbei care lucrează în plein air și aduce pe pânze o Timișoară frumoasă, așa cum o visăm cu toții.

Revista onorează amintirea magistrului G. I. Tohăneanu, eminentul lingvist român al cărui nume ar fi trebuit să-l poarte biblioteca județeană sau cea universitară dacă am fi trăit vremuri normale: Mirela Borchin a semnat un remember, completat de un text autobiografic al regretatului profesor timișorean. Numeroase pagini de proză, poezie, critică de întâmpinare, sunt, ca de obicei, nelipsite din paginile revistei, la fel ca obișnuitele rubrici: „Noi apariții editoriale”, Calendar literar” sau „Arhivă literară”.

Atență la trecutul literar al orașului, revista punctează și împlinirea a 80 de ani de la nașterea unui poet definitiv al urbei – Damian Ureche, o legendă care este vie și acum, la două decenii de la plecarea sa surprinzătoare.

ILIE CHELARIU

PERO TZATZA LA TIMIȘOARA

În luna octombrie, pe scena din Parcul Rozelor, s-a desfășurat cea de-a doua ediție a Festivalul Folcloric al Minorităților Etnice din Timișoara și Festivalul Gastronomic.

A fost un bun prilej de a oferi timișorenilor, pe lângă programul artistic prezentat, posibilitatea de a gusta din preparatele tradiționale ale etniilor, de a savura produse specifice din zona Banatului și de a participa la atelierile meșteșugărești organizate de Consiliul Consultativ al Minorităților Naționale, organism constituit la nivel local.

Festivalul și-a dorit să păstreze și să promoveze autenticitatea folclorului și a tradițiilor minorităților etnice din Timișoara și să dea un imbold organizării de ansambluri folclorice etniilor care la ora actuală nu le au, mai ales că Timișoara a avut dintotdeauna un renume în România datorită multiculturalității sale și a bune înțelegeri dintre comunitățile și etniile care o compun: români, germani, maghiari, sârbi, cehi, evrei și alte naționalități.

Evenimentul cultural care s-a desfășurat în Parcul Rozelor a adus pe scena festivalului, prin Societatea Machedon-Armânească, și comunitatea armânească, știut fiind faptul că în Banatul Timișan trăiește o importantă comunitate de machedoni, cum își spun chiar ei.

Au bucurat spectatorii formația de dansuri tradiționale „Altona” din Comuna Cerna, județul Tulcea, și formația de cântece tradiționale „Makedonya”. Un moment special l-a constituit prezența la festival a artistului Pero Tzatzka, considerat cel mai mare interpret de muzică tradițională armânească din Skopje-Macedonia. A interpretat printre alte melodii frumoase și cântecul închinat vestitului luptător armân din Balcani, Pitu Guli: “Libertati ica moarti/ Pitu Guli, celnic frati./ Sh` deadi banatuirm-
jii/ /Ti` msheata Makidonii...”

Aflat în Banat, Pero Tzatzka a concertat și la Jimbolia, cu prilejul manifestării organizate de machedonii și megleniții din oraș, eveniment desfășurat sub egida “Casa noastră armânească”.

D.B.

Istoricul colecției de arme albe a Muzeului Banatului din Timișoara

Începuturile colecției de armament din cadrul Muzeului Banatului sunt strâns legate de primii ani de existență ai Societății de Istorie și Arheologie din Timișoara, societate înființată în anul 1872 la inițiativa elitei cultural-științifice bănățene.

Colecția istorică de arme a muzeului timișorean cuprinde astăzi câteva sute de piese, cele mai multe dintre obiecte provenind din vechea colecție a muzeului (perioada 1872-1914), unde au ajuns în urma unor donații, achiziții, descoperiri arheologice sau în urma schimbului de obiecte, practică existentă în primii ani ai Societății.

Colecția de arme albe, mai numeroasă și spectaculoasă decât cea a armelor de foc, se încadrează cronologic între secolul al X-lea și anii celui de-Al Doilea Război Mondial, cuprinzând întreaga gamă de arme: militare, civile, de paradă, pentru vânatoare, scrimă etc.

Istoricul colecției debutează în anul 1873. Printre primele obiecte înregistrate în inventarul Societății se numără și pumnalul de vânatoare achiziționat de la Halavács Gyulá în schimbul unor monede vechi.

În contextul în care o parte importantă din piesele colecției provin din donații, vom dedica următoarele rânduri celor care au contribuit, prin donațiile lor, la conturarea acestei colecții. Printre donatorii importanți, care au furnizat muzeului un număr considerabil de piese, dar și obiecte de mare valoare istorică, îi amintim pe: Rosenthal Károly, Hertelendy József, dr. Horváth Imre, Ormós Zsigmond, d-na Ernestin – descendentă a baronului Hiller, dr. Berkeszi István, Vargics Imre, Meskó Béla, dr. Singer Jakab etc.

Rosenthal Károly, locotenent-colonel imperial al regimentului 13 de husari, donează în cursul anului 1878 câteva săbii turcești, capturate cu ocazia expediției militare bosniace din vara aceluiași an și un paloș de husar din jurul anului 1700, de tipul „panzerstecher”, piesa fiind o raritate pentru spațiul bănățean.

Un alt donator important al instituției timișorene a fost comitele de Torontal, Hertelendy József, prin bunăvoința căruia, în anii 1878 și 1886, au ajuns în colecția muzeului două buzdugane, o sabie ofițerească franceză din perioada Consulatului, un cuțit de vânatoare, arme de foc etc. Însă cea mai importantă donație a lui Hertelendy o reprezintă spada medievală de cavaler cu inscripție gotică pe lamă, descoperită în râul Tisa.

Printre donatorii perioadei antebelice, alături de Ormós Zsigmond, un loc cu totul deosebit îl deține medicul vienez Horváth Imre, care a dăruit muzeului mai multe obiecte valoroase: arme utilizate în timpul revoluției din 1848 de la Viena, capturi de război luate de la francezi și bosniaci etc. O primă serie de piese a fost donată în cursul anului 1886, printre obiecte numărându-se un cuțit de artilerist confiscat la Metz în 1870, două săbii folosite de ofițerii gărzii vieneze în anul 1848, o sabie a legionarilor vienezi – tot din timpul revoluției de la 1848, un iatagan bosniac capturat cu ocazia campaniei din 1878 etc.

Cel mai important donator al perioadei antebelice, nu vorbim doar din perspectiva colecției de arme, este fondatorul și primul președinte al Societății de Istorie și Arheologie din Timișoara, comitele Ormós Zsigmond. Una dintre donațiile deosebit de importante realizate de Ormós este cea din aprilie 1889, când a intrat în inventarul muzeului, alături de alte piese, iataganul atribuit liderului primei mișcări antiotomane sârbești, Đorđe Petrović „Karadorđe”.

Iataganul a fost achiziționat de la văduva Schevits din Orșova, în anul 1876. În scrisoarea de donație, Ormós menționează faptul că această piesă „a fost luată de Karadorđe din mâna unui turc, în timpul unei lupte”, iar familia Schevits din Orșova deținea piesa ca moștenire de familie. Cu aceeași ocazie mai sunt donate de către Ormós trei coifuri medievale descoperite în zona fortificațiilor cetății, diverse pumnale, un buzdugan, un iatagan otoman, un vârf de lance și câteva arme de foc.

Anul 1896 se încheie cu donația doamnei Tamássy Ernestin, descendentă a ba-

ronului Hiller, care îmbogățește colecția de arme a muzeului cu o serie de piese ce i-au aparținut baronului Hiller de Butin, comandant militar austriac care a luat parte la bătăliile purtate împotriva lui Napoleon I, în cursul anului 1809.

În anul 1897 dr. Berkeszi István, viitorul custode al muzeului, donează două săbii: una medievală fragmentară, descoperită la Dumbrăvița, cealaltă fiind descoperită în râul Bega, provenind din timpul revoluției de la 1848-1849. Același Berkeszi dăruiește în anul 1903 o sabie de ofițer honved de infanterie, din anul 1848.

Fostul deputat național și primul jurist al Societății de Istorie din Timișoara, Vargics Imre, rămas în istoria muzeului pentru donația pistoalelor atribuite ultimului pașă de Timișoara, îmbogățește și colecția de arme albe printr-o donație din februarie 1903.

Un lot important de piese a fost donat în anul 1904 de către Meskó Béla, pentru colecția de arme albe fiind importante cele trei halebarde descoperite la Timișoara cu ocazia restaurării castelului Huniade, coiful batalionului pușcașilor civili germani, o sabie purtată de medicii honvezi în anii 1848/1849, un topor de luptă etc.

Tot în cursul anului 1904, prin intermediul rabinului din cartierul Fabric, dr. Singer Jakab, muzeul și îmbogățește colecția cu încă trei halebarde târzii, de la sfârșitul secolului al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea.

În perioada antebelică s-au făcut și achiziții din bugetul societății muzeale, astfel în anul 1901 a fost achiziționat un buzdugan,

în 1903 pe cheltuiala societății a fost cumpărat un iatagan, iar de la comerciantul Emmer din Timișoara, în anul 1904, în schimbul a 15 coroane, au fost cumpărate două obiecte: un iatagan adus din Bosnia și un cuțit de vânatoare.

Perioada interbelică din trecutul muzeului timișorean a fost marcată de schimbarea administrației naționale, mutarea instituției într-un nou sediu, iar în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial a fost necesară evacuarea patrimoniului. Colecția de armament a continuat să se îmbogățească în ciuda bugetului redus al instituției, mai ales în perioada directoratului lui Ioachim Miloia (1928-1940). Astfel, în anul 1928 colecția de armament sporește cu 7 piese,

iar în 1929 sunt achiziționate încă trei obiecte. Tot în anul 1929 juristul Aurel Bugariu din Comloșul Mare donează muzeului o lance medievală. Achizițiile continuă și în anul 1930 chiar dacă acestea erau mai puțin numeroase. În anul respectiv a fost achiziționat un iatagan turcesc și două stampe reprezentând armata română la Budapesta, obiectele fiind incluse în Secția militară. De la timișoreanul William Neidenbach au fost achiziționate, în anul 1935, două iatagane turcești și câteva arme de foc. În primăvara lui 1936, Miloia izbuteste să achiziționeze pentru muzeu o piesă spectaculoasă – armura de cavaler. În Arhiva muzeului se păstrează Decizia primăriei Timișoara din anul 1936 referitoare la alocarea sumei de 4 500 de lei pentru cumpărarea unei armuri complete de cavaler. Piesa a fost achiziționată de la Francisc Sáfrán.

În anul 1944, în contextul operațiunilor militare din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, patrimoniul muzeului a fost evacuat, iar două lăzi cu arme (conținând 131 piese) au fost transportate la Bastion, în data de 10 iulie 1944.

În anii postbelici, colecția de armament a Muzeului Banatului a continuat să se îmbogățească în urma unor donații, achiziții și transferuri de la diverse instituții locale. În acest sens amintim lotul de piese transferat în cursul anului 1959 de la Ministerul Afacerilor Interne, Unitatea 232 Timișoara. Din lotul respectiv menționăm un cuțit oriental, mai multe iatagane turcești și săbii orientale. În anul 1975 a fost dăruită una dintre cele două săbii ofițerești românești Model 1909 aflate în colecția muzeului. În februarie 2000, de la Poliția județului Timiș a fost transferat un tesac italian de secol XIX, ultimele achiziții ale muzeului în materie de armament fiind realizate la finele anului 2009 – două arme albe de proveniență africană.

Colecția de arme albe a Muzeului Banatului din Timișoara se numără printre cele mai mari și interesante colecții de acest profil din țară, o particularitate deosebită fiind prezența la Timișoara a unui important lot de piese de factură otomană/balcanică. Obiectele respective au fost aduse din Bosnia de către militarii Regimentului 61 Infanterie din Timișoara, în contextul luptelor de pacificare derulate în provincia balcanică în vara anului 1878.

Zoran Marcov
muzeograf

Ruga Dudeșteană 2015, o sărbătoare de înaltă ținută

Ca în fiecare an, cu prilejul sărbătoririi Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de Mir, Biserica Ortodoxă Română din Dudeștii Noi și-a celebrat hramul. Ruga satului a fost, în acest an, una specială, pentru că organizatorii acesteia – Primăria și Consiliul Local ale comunei Dudeștii Noi – au îmbinat într-un mod fericit obiceiurile și tradițiile de hram cu modernitatea.

Ziua de 26 octombrie a început dimineața, la Biserica Ortodoxă Română cu Hramul Sfântul Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de Mir, unde s-a oficiat Sfânta Liturghie.

După amiază, tot la Biserica Ortodoxă Română a avut loc slujba de hram, oficiată de un sobor de preoți alcătuit din preot militar pensionar Vasile Bica, preot pensionar Vasile Rotaru, preot paroh Ioan Jurji și preotul Radu Meșter, fiu al satului.

În prezența nașilor Rugii Dudeștene din acest an, Gabriel și Alice Apetroaei, au fost sfințiți și împărțiți participanților tradiționalii colaci.

În fața lăcașului de cult, copiii din Dudeștii Noi, îmbrăcați în frumoase costume populare bănățene, au încins o horă în care s-a prins și primarul localității, Alin Adrian Nica, dar și o parte dintre enoriașii prezenți la slujba de la biserică.

Partea laică a programului de Rugă s-a desfășurat pe terenul de handbal din comună, acoperit cu acest prilej, pentru a proteja participanții de intemperii. În debut, dansatorii Ansamblului „Dudeșteana” au prezentat o suită de dansuri populare bănățene, spectacolul lor fiind completat de soliștii vocali Adelina Mihai și Mladen Martinec.

Surpriza Rugii Dudeștene din acest an a constituit-o prezența pe scenă a formației Feli & TM Groove, alcătuită din Feli Donose, Horia Crișovan, Florin Cvașa și Mircea Ardelean jr. Cei mai tineri dintre participanții la spectacol au cântat alături de artiști multe dintre piesele prezentate, iar la un moment dat, participanții l-au putut asculta și aplauda pe primarul Alin Adrian Nica, solicitat pentru a interpreta o melodie în duet cu foștii săi colegi din perioada în care cocheta cu muzica pop.

Balul Rugii a debutat cu un prin moment al solistei Mirela Petrean, acompaniată de formația sa. Au mai cântat Luminița Safta, o altă interpretă talentată de muzică populară, de asemenea, fiică a satului, și Petre Iancu. Spectacolul a fost închis tot de Mirela Petrean și formația sa.

Astfel, se poate spune că, la Dudeștii Noi, trecerea de la tradiție la modernitate s-a făcut în cel mai frumos mod cu putință, iar prin aceasta Ruga Dudeșteană a câștigat mult în ceea ce privește calitatea actului artistic. De altfel, primarul comunei Dudeștii Noi, Alin Adrian Nica, a dezvăluit că, începând cu anul viitor, Ruga va ține două zile, una dintre ele fiind dedicată tinerilor și muzicii generației lor.

Anton BORBELY

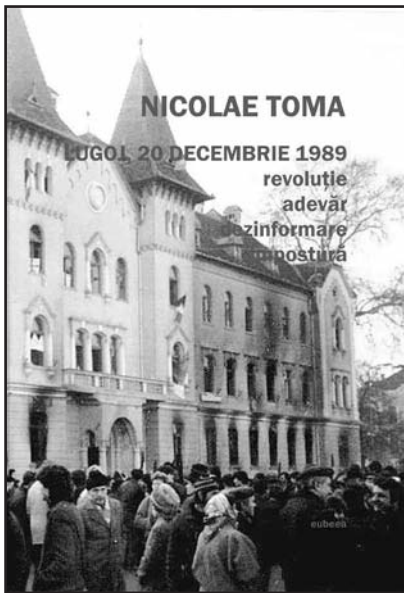

O carte revoluționară despre revoluție

A apărut „Lugoj, 20 decembrie 1989 – revoluție, adevăr, dezinformare, impostură”, o carte impozantă atât prin prezentare (300 de pagini, format A4), cât și prin conținut, autorul, Nicolae Toma, reușind o veritabilă monografie a evenimentelor din cel de-al doilea oraș liber de comunism în 1989. Analiza minuțioasă a cronologiei evenimentelor, numeroasele declarații ale participanților (din ambele tabere), cercetarea cu acribie a numeroase documente, fac din acest volum o lucrare definitorie pentru istoria orașului de pe Timiș.

Autorul, un scriitor cu experiență îndelungată, a redactat cartea respectând toate cerințele unei lucrări de istorie, dar, având în spate și o îndelungată carieră de jurnalist, a completat cu un volum impresionant de mărturie, ceea ce ne face să credem că prin „Lugoj, 20 decembrie 1989 – revoluție, adevăr, dezinformare, impostură” s-a spus cam totul despre această perioadă istorică, iar Nicolae Toma a intrat în istoria urbei ca excelență în ce privește intervalul de timp analizat, nu lung, dar reprezentând o pagină importantă pentru istoria contemporană a României.

I.C.

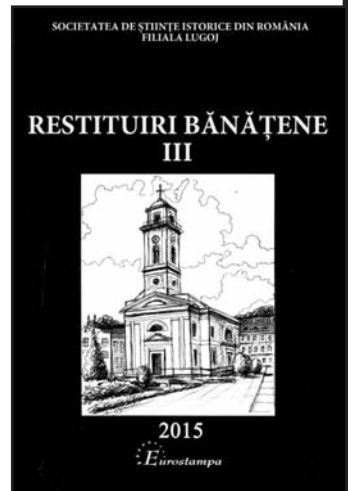

RESTITUIRI BĂNĂȚENE

Istoricul făgețean dr. Dumitru Tomoni și profesorul Horațiu Suci sunt coordonatorii celui de-al III-lea volum „Restituiri bănățene”, editat de Societatea de Științe Istorice din România - Filiala Lugoj. Volumul, conform dlui profesor Tomoni, „continuă să publice rezultatele unor cercetări complexe și profunde ale spațiului etnografic și istoric bănățean, dintr-o perspectivă modernă, interdisciplinară și multietnică. Interesul, curiozitatea și aprecierea de care s-au bucurat primele două numere din partea profesorilor, cercetătorilor și iubitorilor de istorie ne-au motivat să diversificăm tematica acestui volum și să solicităm noi colaborări”.

„Restituiri bănățene”, volumul al III-lea, a fost cofinanțat de Consiliul Județean Timiș, prin Centrul de Cultură și Artă.

D. B.

B.C.M. Tymes Politehnica Timișoara rezistă crizei din lumea sportului

Echipa de baschet feminin a Timișoarei, B.C.M. Tymes Politehnica, a înregistrat evoluții de apreciat până acum, în ediția de campionat 2015-2016. În cele nouă jocuri disputate în Liga Națională de Baschet Feminin, echipa pregătită de Bogdan Bulj a înregistrat trei victorii și șase înfrângeri, reușind să reziste unor adversari celebri din întrețerea internă.

Astfel, după ce în prima etapă timișorențele au învins pe teren propriu echipa Universitatea Cluj-Napoca, cu 75:71, iar în etapa a treia, tot pe teren propriu, au reușit să învingă pe C.S.M. Satu Mare cu 97:64, a urmat o perioadă de câteva etape în care echipa bănățeană nu a reușit să obțină victoria, următoarea reușită fiind înregistrată în deplasare (etapa a șasea), la București, împotriva echipei Rapid București, giuleștencele fiind întrecute cu 60:52 de echipa bănățeană.

Cele șase înfrângeri ale echipei de baschet feminin din Banat au fost înregistrate în etapa a doua, în fața echipei Universitatea Goldiș ICIM Arad, arădențele impunându-se pe propriul lor parchet cu 80:50; în etapa a patra, la Alba Iulia, împotriva echipei locale C.S. Universitatea, ardelencele impunându-se cu rezultatul final de 74:47; în etapa a cincea echipa din Banat nu a avut adversar din cauza numărului impar de echipe înscrise în Liga

Națională de Baschet Feminin (11 echipe); în etapa a șaptea, pe parchetul Sălii Sporturilor „Constantin Jude”, echipa timișoreană a fost învinsă cu 61:72 de echipa Olimpia C.S.U. Brașov.

Pentru B.C.M. Tymes Politehnica Timișoara a urmat o deplasare în fief-ul campioanei, C.S.M. Târgoviște, echipa din Banat opunând o bună rezistență, fiind depășită la final cu doar o aruncare la coș, gazdele învingând cu 67:65. De remarcat că echipa timișoreană a reușit să se impună cu 17-13 și 21-17 în sferturile trei și patru din această confruntare, dar victoria gazdelor din primul și al doilea sfert (22-13 și 15-14) a adus succesul final și cele două puncte amfitrioanelor, timișorențele fiind obligate să se mulțumească cu punctul învinselor.

După această înfrângere la limită, B.C.M. Tymes Politehnica Timișoara a evoluat pe propriul parchet împotriva echipei vicecampioane, A.C.S. Sepsi SIC Sfântu Gheorghe, ardelencele impunându-se cu 52:91. În următoarea etapă, la Craiova, echipa timișoreană a cedat la finalul celor 40 de minute de joc în fața adversarei sale C.S.B.T. Alexandria, cu 72:58.

În urma acestor rezultate, B.C.M. Tymes Politehnica Timișoara se află clasată pe locul 9 în clasamentul Ligii Naționale de Baschet Feminin, având un total de 12 puncte.

Până la finalul sezonului competițional 2015, B.C.M. Tymes Politehnica Timișoara va mai evolua pe propriul parchet, împotriva echipelor Phoenix Galați, Universitatea Goldiș ICIM Arad și C.S. Universitatea Alba Iulia; în deplasare, cu Universitatea Cluj-Napoca și C.S.M. Satu Mare.

Cornel SERACIN

Iosif Cristian Cătană, primarul comunei Criciova:

„Toate-s bune cât îs bune, când îi rău îi vai de lume”

- Domnule primar, care sunt ultimele investiții și realizări din comuna Criciova?

- Unitatea administrativ-teritorială este alcătuită din trei localități: centrul de comună Criciova și satele Cireșul și Jdioara. În cursul anului 2013 am reușit să asfaltăm din bugetul local câte un kilometru de străzi comunale în fiecare localitate. Fiecare locuitor plătește taxe și impozite la bugetul local, iar în măsura posibilităților împărțim investițiile în așa fel încât să fie toți locuitorii mulțumiți. Acum lucrăm la un proiect din bani europeni, pe fosta măsură 3.2.2., de asfaltare străzi comunale pe încă nouă kilometri. Lucrările sunt în derulare, la Cireșu avem vreo 900 de metri, la Criciova 1,1 kilometri, iar diferența, în Jdioara. Vom depune acest proiect pentru finanțare.

În fiecare an intervenim cu reparații și un strat de piatră concasată, pentru a întreține drumurile comunale pietruite. Legat de trotuare, am zis că nu e oportun să investim până nu finalizăm canalizarea. E prematur să turnăm alei, ca apoi să le spargem din nou pentru lucrările de canalizare.

Suntem o localitate la granița cu județul Caraș Severin. Avem investitori foarte puțini, iar cei care sunt, de-abia supraviețuiesc. Deci, nu ne putem compara cu multe alte comune. Criciova are buget din taxe și impozite de 500.000 de euro pe an, iar comuna Șag, de exemplu, are cinci milioane. Dacă nu ne-ar ajuta Consiliul Județean, nu am avea cum să supraviețuim. Încercăm și așa, prin tot ce ne stă în putere, să menținem populația tânără la sat, pentru că populația comunei este îmbătrânită, oamenii au pensii mici, nu putem majora taxele și impozitele la nesfârșit, pentru că avem numai niște cifre în contabilitate și nu avem bani fizic. Dacă am avea măcar doi-trei investitori de bază pe raza comunei... Acum, odată cu deschiderea tronsonului până la autostradă, sperăm să găsim și investitori mai serioși.

- Ați amintit de canalizare.

- Avem la Agenția Fondului de Mediu un proiect de canalizare pentru localitățile Criciova și Cireșu. S-a organizat licitația, am dat ordinul de începere a lucrărilor, iar proiectul se află în faza de implementare. Avem stație de epurare în Criciova și Cireșu, iar acum lucrăm să facem extindere de rețea la Jdioara.

Proiect de alimentare cu apă avem pe Ordonanța Guvernamentală, la PNDR, la Ministerul Dezvoltării, o lucrare începută. Din păcate e începută din 2008, dar constructorul întârziează cu lucrările foarte greu, din lipsa fondurilor. Noi ce am putut face a fost să obținem un credit de la Ministerul Finanțelor și să achităm o parte din lucrări. Restul așteptăm de la Ministerul Dezvoltării, în funcție de fondurile pe care le au la dispoziție.

În schimb, avem finalizată rețeaua de alimentare cu apă în toate cele trei localități ale comunei. Mai avem de realizat căminele. Avem forajele făcute, avem stația de pompare, deci avem apă, iar sistemul funcționează. Urmează stația de clorinare și al doilea bazin. Deja am luat legătura cu constructorul, care ne va monta un al doilea bazin, cu o capacitate

tate de 400.000 de litri.

- Câte școli aveți în cele trei localități?

- Anul acesta am reușit să redeschidem școala de la Cireșu, clasele I-IV. La Criciova avem ciclul primar și gimnazial complet, grădiniță și clasele I-VIII. De asemenea, avem școală și grădiniță la Jdioara. Sprijinim școala din toate punctele de vedere, atât cât putem. Le asigurăm lemne pentru încălzire, gratuit, plus mijlocul de transport al școlărilor.

Cu transportul avem însă o problemă, pentru că nu putem angaja șofer profesionist deoarece microbuzul trebuie condus de un posesor al categoriei D. Avem o sincopă în procedură. Vrem ca începând cu luna ianuarie a anului viitor să transformăm postul de auditor în referent agricol și una dintre condiții să fie deținerea carnetului de conducere categoria D. E păcat să ținem degeaba un microbuz în stare de funcționare, pentru că nu putem angaja șofer.

În plus, am un grad foarte mare de nemulțumire vizavi de directivele pe care le primim. Noi, ca autoritate locală, avem datoria să decontăm naveta la cadre didactice, să întreținem microbuzele, șoferii sunt ai noștri. Dar dacă avem nevoie, de exemplu, pentru echipa de dansuri, care sunt tot copii ai satului, nu mai avem voie să-i transportăm cu microbuzele. Nu ne mai dau aprobare. Nu pot să înțeleg cum vine asta. Și așa bugetul local e mic și nu văd de ce să mai cumpărăm un microbuz, pe care ar urma să-l folosim o dată sau de două ori pe lună. Sunt cheltuieli inutile.

E o vorbă la noi care spune: „Toate-s bune cât îs bune, când îi rău îi vai de lume”.

- Ce ne puteți spune despre căminele culturale?

- Avem două cămine culturale în Criciova, dintre care unul este al minorității ucrainiene. Am depus un proiect la Ministerul Dezvoltării, prin Compania Națională de Investiții, pentru căminul cultural al ucrainienilor din Criciova și pentru căminul de la Jdioara, urmând să depunem dosarul

pentru finanțare pe fonduri europene. La căminul din Jdioara am schimbat acoperișul pentru că era deteriorat. Și cel de la căminul din Criciova e deteriorat, însă îl vom refăce complet, la fel ca și întreaga clădire, care va avea instalație electrică, încălzire, tot ce trebuie. La căminul din localitatea Cireșu, clădirea e a noastră, iar terenul e al Ministerului Învățământului. În aceste condiții, nu putem obține fonduri de reabilitare a Căminului cultural pentru că nu avem în posesie și terenul.

- Care este relația pe care o aveți cu reprezentanții cultelor religioase de pe raza comunei?

- Avem pe raza comunei patru biserici ortodoxe, din care două la Criciova. Avem, tot la Criciova, biserica baptistă și biserica penticostală. La Cireșu avem biserică baptistă, iar la Jdioara penticostală și baptistă. Colaborăm foarte bine și cu pastorii, și cu preoții. Încercăm să-i ajutăm cu ce ne stă în putință.

- Păstrați obiceiurile locului?

- Avem patru rugi la nivel de comună. În data de 29 iunie, de Sfântul Petru și Pavel, avem hramul bisericii de la Jdioara și ruga, pe 15 august, de Sfânta Maria Mare, avem ruga la Criciova, la Cireșu avem ruga pe 26 octombrie, de Sfântul Dumitru, și pe 21 noiembrie avem hramul la ucrainieni, care sunt pe rit vechi. Facem toate eforturile să aducem muzică de calitate, pentru că până la urmă asta e important la noi, la bănațeni, muzica să fie bună. Dar din păcate lumea vine tot mai greu la rugă. De exemplu, față de alte primării, am ținut două zile ruga, cum a fost tradiția mai demult. Nu știu ce se întâmplă, dar nu prea vine lumea și asta e o mare durere a noastră.

Avem și o festivitate care de obicei se ține în ultima duminică din august. Este vorba de Zilele Cetății. Este vorba despre cetatea de la Jdioara, care e singura cetate medievală din județ. Se ține la Jdioara, într-o poiană numită Buzuiene.

- Detaliați-ne puțin viața culturală din comuna pe care o conduceți.

- Avem formația de dansuri de la Jdioara, avem cor la fiecare biserică. În special în preajma sărbătorilor de iarnă merg la Centrul de Cultură, se merge la colindat.

De echipa de dansuri se ocupă localnici. O avem pe doamna Stela Jupan, căreia vreau să-i mulțumesc și pe această cale. Este o femeie deosebită. Ea a fost dascăliță în satul Jdioara și ține foarte mult la formația de dansuri. Are în jur de 90 de ani și sănătatea e un pic mai șubredă, dar merge la repetiții. Stă pe scaun și cu bățul le arată pașii unor dansuri care se joacă pe aceste meleaguri de sute de ani. Ea este nucleul, în jurul ei s-a adunat ansamblul de dansuri. Cam 35 de persoane fac acum parte din echipă. Au fost mai mulți, au fost pe generații, dar ușor, ușor au rămas doar cei mai tineri.

- Cu sportul cum stați?

- Am avut cu mulți ani în urmă echipă de fotbal în promoție, am și promovat într-un an, dar sunt puțini bani ca să poți să susții o echipă de fotbal. Și atunci, în fiecare sat, deoarece noi facem investiții în mod egal, am făcut terenuri sintetice. Am considerat că sunt mult mai practice, le-am dotat și cu nocturnă, iar copiii pot să joace și seara, mai ales pe timpul verii. Sunt binevenite, copiii sunt împreună, fac mișcare. În plus, sunt foarte igienice. Eu țin minte că atunci când eram copil jucam fotbal în noroi până la glezne. Acum pot să joace în ciorapi. Nu percepem taxă la intrare și le întreținem noi. Vara e o splendoare să vezi 50 de copii care joacă fotbal. Iar rostul e să menținem cât mai mult tineretul în comună, nu să plece.

- Ar mai fi ceva ce ați dori să adăugați?

- Sperăm să încheiem anul cu bine, să putem depune proiectele pe care le avem în lucru. Apoi, chiar dacă m-am tot repetat, avem bugetul mic la nivelul Primăriei, însă dorim să ținem pasul cu celelalte comune, iar condițiile pe care le au locuitorii comunelor din jurul Timișoarei, să le aibă pe cât posibil și locuitorii comunei noastre. Și singura variantă posibilă e accesarea de fonduri europene. Orice lucrare necesită eforturi financiare mari și doar accesând aceste fonduri putem să oferim cetățenilor un mod de viață mai bun. Fiecare fiu al satului vorbește cel mai frumos de satul lui. Și chiar am făcut tot posibilul pentru ca localitățile noastre să placă atât vizitatorilor, cât și locuitorilor.

- Proiecte de viitor?

- Împreună cu 18 comune din județul Caraș Severin, noi fiind singura din Timiș, fiind la hotar, am format un grup de acțiune locală, un GAL. Din aproximativ 7,5 milioane de euro, 60% din bugetul respectiv pot să-l acceseze primăriile, iar începând cu anul viitor vor fi implementate proiectele. După ce introducem conductele de canalizare și terminăm cu montarea de cămine la apă, o să încercăm să ne axăm pe refacerea trotuarelor cu pavele și pe marginea drumului să plantăm Tuia. Astfel, pe strada principală nu ar mai fi când un măr, când un corcoduș, ci va arăta frumos, cu gazon, cu spațiu verde, cu rigolă făcută, iar pe margine să fie pavele.

A consemnat Petru Vasile TOMOIAGĂ

Noi proiecte pentru comuna Nădrag

Interviu acordat de primarul comunei, domnul Liviu Muntean

- Cum stăm cu infrastructura la Nădrag?

- În 2004-2008 am avut un proiect de alimentare cu apă pe SAPARD, un proiect pentru 17 kilometri de conductă magistrală prin localitatea Nădrag, proiect pe care l-am finalizat. Apoi, în 2009, aceleași lucrări s-au efectuat și la Crivina. Am avut un proiect integrat pe

măsura 3.2.2. și am reușit să asfaltăm 8,5 kilometri de șosea. Am construit o creșă, am cumpărat un buldo-excavator multifuncțional. El poate fi ușor folosit la săpat de șanțuri, la decolmatări, iar pe timpul rece – la dezapeziri.

Tot la infrastructură mai vreau să amintesc că beneficiem de Ordonanța de Guvern numărul 28, prin care se va reabilita și moderniza uzina de tratare a apei și, pentru canalizare, încă 11 kilometri de rețea și stația de epurare.

Tocmai în această perioadă se lucrează la pavarea unor alei pe o lungime de 400 de

metri, iar în perspectivă vor mai fi pavate alei pe o lungime de încă 500 de metri.

- Ce ne puteți spune despre școli?

- La Crivina avem grădiniță și o școală cu clasele I-IV, unde își desfășoară activitatea aproximativ 17 copii. Școala din Nădrag, la care avem peste 500 de copii, funcționează cu grădiniță, clasele pregătitoare – IV, ciclul primar, clasele gimnaziale V-VIII și liceu, cu care ne mândrim.

Chiar în acest an am făcut unele investiții la școală, înlocuind vechile ferestre cu geamuri termopan. Erau geamuri mai vechi și nu izolau prea bine clasele, nici din punct de vedere fonc și nici termic. Se pierdea multă căldură și în clase era frig. Încă din anul 2010, am trecut de la centralele pe gaz, la centrale pe lemne, ca să fie costurile mai mici. Și, astăzi, după mai mulți ani, pot spune că acestea sunt simțitor mai mici. Înainte cheltuiam sume impresionante doar pentru achitarea gazului. Și de ce să folosim gaz, când, aici, cade pădurea pe noi?

- Cum stați cu căminele culturale?

- Acum facem un proiect pe care vrem să-l depunem spre finanțare. Avem un singur cămin, la Crivina, pe care vrem să-l reabilităm. În centrul de comună nu avem, deoarece în vechiul cămin intenționăm să facem sediul Primăriei. După cum se poate vedea, este prea mic imobilul în care funcționează Primăria acum. Cu ceva timp în urmă, Primăria era mai mare, dar am tot cedat din birouri, fie pentru Poliție, fie pentru Centrul de Permanență, în-cât astăzi spațiul este insuficient pentru activitățile noastre curente.

metri, iar în perspectivă vor mai fi pavate alei pe o lungime de încă 500 de metri.

Chiar în acest an am făcut unele investiții la școală, înlocuind vechile ferestre cu geamuri termopan. Erau geamuri mai vechi și nu izolau prea bine clasele, nici din punct de vedere fonc și nici termic. Se pierdea multă căldură și în clase era frig. Încă din anul 2010, am trecut de la centralele pe gaz, la centrale pe lemne, ca să fie costurile mai mici. Și, astăzi, după mai mulți ani, pot spune că acestea sunt simțitor mai mici. Înainte cheltuiam sume impresionante doar pentru achitarea gazului. Și de ce să folosim gaz, când, aici, cade pădurea pe noi?

- Ajutați cultele?

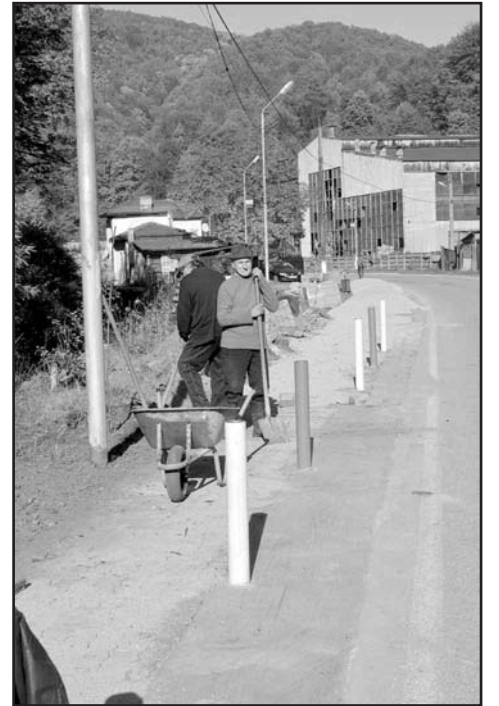
- Da. Anul acesta cred că am ajutat vreo trei biserici. Avem două biserici la Crivina, baptistă și ortodoxă, iar la Nădrag, ortodoxă și penticostală. Ajutăm cultele în funcție de cum suntem solicitați, dar și în funcție de posibilitățile pe care le avem.

- Vorbiți-ne despre Centrul de Permanență.

- Funcționează de aproximativ un an, în fiecare seară de la ora opt, până la ora opt dimineața, iar vinerea de la opt seara, până luni dimineața la ora opt. Sunt în permanență un medic și o asistentă. Distanța e mare până la Lugoj, sunt 37 de kilometri, și, de multe ori, este nevoie de un prim ajutor. Nu se mai bate drumul Lugojuului pentru orice intervenție, iar medicul de gardă poate hotărî gravitatea unui caz și, dacă este nevoie, să fie trimis la Lugoj ori la Timișoara. Este o bună realizare a noastră, iar oamenii se simt mult mai în siguranță.

- Cum stați cu sportul?

- Avem echipă de fotbal în „Promoție”, am avut-o în Campionatul Județean anul trecut, dar din cauza lipsei de jucători am trecut-o într-un eșalon inferior. Suntem pe locul 5 în seria a II-a a Campionatului Municipal Lugoj. Dispunem de terenul care a fost al Primăriei

și pe care a evoluat Laminorul Nădrag, echipă ce a activat și în Divizia C, cu ani în urmă. Deci, avem un teren corespunzător.

- Viața culturală din Nădrag?

- Viața culturală e un pic mai șubredă. Am avut și un instructor de la Timișoara, care a venit aici să facem dansuri populare, pentru că avem aproximativ o sută de costume populare, dar nu prea avem tineret sau nu i-am atras destul spre aceste activități. Noi nu am prea avut o tradiție românească, localitatea fiind, în trecut, populată de șvabi. Când am început, în urmă cu vreo trei-patru ani, într-adevăr a fost un interes din partea copiilor. Am avut echipă de dansuri formată din vreo 20 de copii și a mers vreun an, un an și jumătate. După aceea nu au mai vrut să vină. Unii au plecat la facultate, unii s-au angajat și s-a destrămat echipa. Am zis apoi să începem cu copiii mici, de clasele I-IV, dar nu a mers nici cu ei. Am cumpărat costume, 20 pentru cei mici, 20 pentru I-IV și 20 pentru V-VIII. De vreo două ori au dansat și nu au mai vrut să vină. Nu le place. În ziua de azi sunt mai mult interesați de internet, de calculatoare. Și tineretul ăsta e un pic mai greu de convins.

- Ce fel de proiecte aveți pentru viitor?

- Pe Ordonanța de Guvern nr. 28 am depus acel proiect în valoare de 2,5 milioane de euro. Apoi mai avem o reabilitare de cantină și internat. Vrem să depunem un proiect pentru căminul cultural. Am mai făcut, de asemenea, un Infocentru, un centru de informare turistică. Mai dorim să terminăm sediul Primăriei și ce mi-aș dori foarte mult ar fi să facem un parc de sporturi extreme, pentru pasionații de adrenalină. Pe modelul celui de la Brașov,

fiind o zonă de munte. Ne-am interesat de costuri, ar fi undeva la trei-patru miliarde, ar avea o întindere de cinci hectare, cu zece trasee. Chiar ar fi o realizare care s-ar preta la zona noastră și ar fi benefică pentru tineri.

A consemnat
Petru Vasile TOMOIAGĂ

„Eu reprezint pe toată lumea, nu contează că m-au votat sau că nu m-au votat”

Convorbire cu Ioan Sima, primarul comunei Victor Vlad Delamarina

- Care este situația lucrărilor de infrastructură în comuna dumneavoastră?

- La ora actuală, în comună avem lucrări la canalizare în satul Pietroasa Mare și satul Herendești, cu aducțiune în stația de epurare din localitatea Victor Vlad Delamarina. Lucrările la acest proiect sunt realizate în proporție de 70% și ele vor continua, proiectul având ca termen de finalizare anul viitor. Acest proiect de canalizare este foarte important, deoarece în cele două localități se regăsește un număr important de locuitori ai comunei noastre.

- În centrul de comună aveți canalizare?

- Avem canalizare în Victor Vlad Delamarina și în satul Pin. Sunt aceste două sate, plus stația de epurare, care este terminată, dar mai vreau să fac încă un proiect de canalizare pe satele Pădureni și Honorici, cu aducțiune tot la Victor Vlad Delamarina, în stația de epurare de aici. Pentru satul Visag, care e la o distanță foarte mare, de aproximativ 20 de kilometri, ar trebui pompe de aducțiune și am cheltui foarte mulți bani în acest sens, drept pentru care dorim să facem stație de epurare ecologică în satul Visag.

- Cum stați la capitolul drumuri?

- Drumurile comunale, în afară de C134, Victor Vlad Delamarina – Herendești, care e pe aici prin sat, toate sunt asfaltate. Străzile sunt asfaltate, trotuarele au fost pavate cu dale și, de asemenea, au fost făcute rigolele.

- Infrastructura de apă?

- Apă avem în toate satele. Nu există o casă fără apă, toată lumea are. Cele 1.253 de gospodării, de fumuri cum le spune la noi, au apă. Nu este locuință fără apă.

- Aveți șapte sate. Cum stați cu bugetul?

- Nu m-am plâns niciodată de bani. Dar nu este corectă împărțirea de la județ și nici nu va putea fi vreodată. Consider că cel mai bun lucru, la nivelul județului, ar fi să se procedeze în felul următor: ca primar, tu ceri bani de la Consiliul Județean, dar tu taxele și impozitele care depind de tine nu le-ai încasat. Să facem

în așa fel încât să se mobilizeze toți. În funcție de încasări ar trebui să se dea și bani de la Consiliul Județean. Nu se poate, ca primar, să stai să dormi, să nu încasezi nici un ban, ca să fii bine cu oamenii, să te voteze, dar nu-ți faci datoria de încasare a taxelor. Sunt comune care au 20% sau 30% încasări la bugetul local. Unde s-a mai văzut în lumea asta să nu se plătească impozitul? Numai la noi. Când nu sunt posibilități e cu totul altceva, dar nu în alte situații. Nu trebuie să existe nici o toleranță.

- Dumneavoastră cum stați cu încasările?

- Avem în jur de 75% încasări la taxe și impozite, până la ora actuală. Iar pentru restul, am făcut popriri, fie la întreprinderi, fie la Casa de Pensii, dacă sunt pensionari. Până la sfârșitul anului trebuie să fie, fără discuție, 95% din taxe și impozite încasate. Păi, toată lumea vrea și nimeni nu dă? Nu este posibil așa ceva.

- Să trecem la capitolul învățământ.

- Vreau să fiu lipsit de modestie. V-aș invita să mergeți să vedeți modele de școli. Eu am făcut tot ce a stat în puterea mea și a Consiliului Local în ceea ce privește școala și trebuințele ei. Am pus un accent deosebit pe dezvoltarea învățământului în comuna noastră și, în aceste condiții, am investit în școli.

Avem școală în Victor Vlad Delamarina, I-VIII, avem școală în satul Pietroasa, tot cu clase de la I la VIII. Sunt două școli mari și mai este o școală I-IV în satul Honorici și una, tot I-IV, în satul Visag. La Victor Vlad Delamarina este și un internat, la care avem 82 de elevi. Acești elevi nu mai au nevoie de transport școlar pentru că vin luna dimineața la școală și pleacă vinerea acasă. Cu transportul cu microbuze am avea nevoie de trei șoferi, ceea ce este prea mult și o cheltuială prea mare. Tot la școală mai vreau să amintesc că avem sala de sport, terenuri de sport și un centru de informare.

- Bisericele?

- Le-am mai ajutat și le voi ajuta în continuare. Aceste biserici nu sunt ale preotului sau ale primarului. Sunt ale comunității, ca și celelalte instituții. Biserica, școala, căminul, Primăria sunt edificiile unei localități. Dacă nici de asta nu avem grijă... Cum ar fi să vină cineva în localitate la noi și să vadă o biserică dărăpănată? Eu reprezint pe toată lumea, nu contează că m-au votat sau că nu m-au votat. Eu vreau

ca atunci când cineva trece prin localitate, să-i fie drag, să zică: „Da, domnule, aici e mână de gospodar”. Curățenie și disciplină să fie. Fără disciplină nu se poate face nimic.

Degeaba ne supărăm. Unii spun că legile nu sunt bune, dar, așa cum sunt, hai să le respectăm pe astea.

- Despre căminele culturale ce ne puteți spune?

- Comuna noastră are șapte localități în care sunt șase cămine culturale. Doar într-o localitate mai mică nu este, în

colonia Pin. Dar vreau pe măsura 1.2.5. să mai construiesc un cămin cultural la Victor Vlad Delamarina. Pentru că este nevoie. Căminul pe care îl avem acum e construit în anul 1952. Este prea mic pentru populația pe care o avem aici. Am stabilit și locul în care îl vom construi, cu extras CF, cu tot ce trebuie, e plănuț ca la carte.

- Ce proiecte mai aveți pe agendă?

- Cum ziceam, canalizarea pe satul Pietroasa și Herendești și vreau să fac proiecte pe satele Pădureni, Honorici și Visag, pentru canalizare. După ce terminăm canalizarea, rămâne în continuare, în perspectivă, asfaltarea tuturor străzilor din comuna Victor Vlad Delamarina.

Am mai făcut un proiect pe măsura 1.2.5., drumurile agricole, care este pentru nouă kilometri de drum. Am de

asemenea un proiect pe căminul cultural, pe care vreau să-l implementez în primăvară sau, dacă se poate, chiar în toamna asta. În acest proiect vreau să includ și străzile din localitățile Herendești și din Pietroasa, din intravilan.

- Haideți să vorbim puțin de activitatea culturală.

- Nu avem activitatea culturală momentan. Se face activitatea culturală doar cu elevii de la școală. Deocamdată nu avem un reprezentant la cultură, care să se ocupe de lucrurile acestea. Dar avem formație artistică la școală. De exemplu, când a fost Înalt Prea Sfinția Sa Ioan aici am avut un program foarte frumos.

- Cu viața sportivă cum stați?

- Avem două echipe de fotbal la nivelul comunei. Una în satul Pietroasa Mare, una în Victor Vlad Delamarina. Am cuprins toți copiii, din toate cele șapte localități. Care vor să joace, să joace. Nu jucăm fotbal de performanță, ci între noi, între comune. Trebuie să aibă activitate sportivă. Le prinde bine. Mai pierd și ei din energie, mai lasă calculatorul și televizorul...

- E îmbătrânită comuna?

- La ora actuală foarte multă lume e plecată, o parte din cauza infrastructurii, o alta din cauza locurilor de muncă. Nu s-au creat destule locuri de muncă, nu avem fabrici... Apoi e mult prea aproape Lugojul și majoritatea care merg să lucreze acolo, cu timpul se și stabilesc în oraș.

A consemnat Petru Vasile TOMOIAGĂ

La 95 de ani Universitatea Politehnica Timișoara își dezvăluie parte din comori

Un templu al științei românești

Brand incontestabil al Banatului, Universitatea Politehnica Timișoara își sărbătorește, în noiembrie 2015, cea ce a 95-a „zi de naștere”. Sărbătoarea sa este, în fapt, o sărbătoare a întregii comunități, căci mult s-au zbatut bănașii de la început de secol XX să aibă parte de o instituție cu rang de universitate și drumul spre împlinirea visului nu a fost deloc simplu. Primele demersuri oficiale datează din 1906, când primarul Carol Telbisz, recunoscut pentru eforturile sale de modernizare a Timișoarei, susținut de Consiliul Local, înaintează Ministerului Instrucțiunii de la Budapesta un memoriu pentru înființarea unei politehnici. De atunci și până în 1917 s-au reluat memoriile, inclusiv cu argumentul că regiunea va susține nu doar prin cuvinte acest proiect, ci și prin alocarea de terenuri și de fonduri, prin reamenajarea de clădiri existente și prin alte mijloace înființarea unei astfel de școli. Primul Război Mondial a oprit orice proiect de dezvoltare. După război și după ce Banatul a ales să se unească cu România, eforturile au fost reluate pe toate fronturile. În presă Traian Lalescu, deputat de Caransebeș, scria articolul de mare impact **O universitate în Banat**, avertizând că: „Banatul și Basarabia sunt singurele provincii ale României noi cari n-au universitate. Frumoasa și moderna Timișoară, capitala de provincie cea mai populată a României după București, orașul industrial prin excelență, nu posedă nici un institut de cultură superioară. Provincia Banatului, așa de înaintată pe terenul economic și social grație bogățiilor naturale și hărniciei locuitorilor săi, se găsește astfel, din punct de vedere cultural, într-o situație de vădită inferioritate față de celelalte provincii românești (...). Trebuie să înființăm o universitate în Banat care să prezinte lumii neștiutoare aspectele multiple ale unității provinciei noastre.” (**Banatul românesc**, 5 noiembrie 1919). Pe căile oficiale, primarul Timișoarei, Stan Vidrișchin, se adresa Ministrului instrucțiunii și al cultelor „în chestiunea înființării unei Politehnice în Timișoara” (grafia vremii – n.n.), arătând că „prin străduințele și activitatea competentă a unui însemnat corp ingineresc am avea și noi o industrie care ar fi a noastră, am deveni stăpâni peste imensele bogății naturale de cari dispune țara, am ajunge la înmulțirea producției, la îmbunătățirea comunicației, la repararea distrugerilor cauzate de război și la multe alte rezultate ale științei tehnice, cari au dus în apus la înaușirea, bunăstarea și cultura poporului”. Și concluziona: „vă rugăm ca în interesul mare al cauzei să binevoiți a o aprecia după ponderositatea sa, a decreta, în principiu, cât mai urgent, ridicarea politehnice în Timișoara (...) și a desemna factorii cu al căror concurs comuna va avea să lucreze la înființarea cât mai grabnică a acestui templu al științei românești, spre mărirea neamului și a Țării”. Împlinirea acestui vis se produce odată cu semnarea Decretului

regal de înființare a școlii, la **11 noiembrie 1920**. Regele Ferdinand I aprobă înființarea „școlii politehnice din Timișoara” chiar pentru acel an!

Un tezaur de cunoaștere

Invitat să devină director (rector) al școlii, Traian Lalescu organizează primul examen de admitere chiar atunci. Secretariatul pentru înscrieri a fost găzduit de Primărie, unde s-au afișat și rezultatele, iar examinarea propriu-zisă s-a făcut în spațiile Liceului C.D. Loga. Anul a început în cele câteva săli puse la dispoziție în clădirea de pe actuala stradă Telbisz, la nr. 6. Rememorând începuturile școlii, cel de-al doilea rector al Politehnicii, profesorul Victor Vâlcovici, avea să spună: „Sosit în Timișoara în octombrie 1921 am găsit Școala în starea în care se află un nou născut: **lipsea aproape totul**”. Îl preocupa ca, într-o eventuală comparație cu politehnici din apropiere, Politehnica timișoreană să nu fie mai puțin înzestrată, căci „succesul noii instituții ar fi fost mediocru”. În timpul lui Victor Vâlcovici s-a ridicat prima clădire proprie a Politehnicii, actuala Facultate de Mecanică, s-au amenajat 12 laboratoare – unele, în premieră pentru România, cămin, cantină... La bilanțul primului sfert de veac din istoria școlii profesorul avea să spună: „Politehnica din Timișoara este o instituție viabilă. Sute de ingineri, absolvenți ei, au înzestrat industria țării cu energii tinere, care constituie cel mai bun certificat pe care-l poate prezenta Școala. De acum în 75 de ani, când se va sărbători centenarul Politehnicii, rândurile acestea vor putea da urmașilor noștri o sumară idee de strădania ce stă la baza instituției, constituind poate un **îndemn și o încurajare pentru aceia care, în urmărirea unui scop nobil, vor fi atunci, în anul 2020, în luptă cu dificultățile vremurilor lor**” (subl. ns., grafia vremii).

Până la centenar au rămas (doar) cinci ani. Însă la fiecare aniversare, Politehnica își face bilanțul și rememorează drumul parcurs. În acest an, de aniversarea pe care Politehnica a marcat-o în calendar drept **Dies academicus**, cea mai veche instituție de învățământ superior din Banat a decis să-și dezvăluie comorile. Și nu sunt puține. De la o facultate cu două secții, în 1920, Politehnica (devenită, din 2013, Universitatea Politehnica Timișoara) are 10 facultăți care oferă 49 de specializări de licență, 55 programe de master și 14 domenii de doctorat (din domeniile fundamentale: științe ingineresti, matematică și științe ale naturii, respectiv – științe umaniste și artă). Una dintre facultăți se află la Hunedoara, sprijinind astfel dezvoltarea de competențe dincolo de granițele fizice ale Banatului istoric. De la 117 studenți, cu câți a început în anul universitar 1920-1921, acum, în 2015-2016, are 13.500 de studenți. De la 15 profesori, în 95 de ani Politehnica a ajuns la 700 de cadre didactice. Și, cel mai important: de la 21 de absolvenți în prima

promoție, generația 1924, Politehnica numără 120.475 de absolvenți.

Invitație la descoperire: 95 de puncte de vizitat

Universitatea Politehnica Timișoara nu vine la aniversare doar cu statistici, deși a dat economiei țării mii de ingineri care au contribuit la industrializarea Banatului și României, a înregistrat sute de brevete, s-a afirmat ca pol de cunoaștere și dezvoltare în plan euroregional și european, a stabilit punți parteneriale pe toate continentele lumii. Și-a deschis porțile sufletului și patrimoniului său, prezentând, cu ocazia **Zilei porților deschise**, în 9 noiembrie, 95 de repere de vizitat. Harta interactivă și descrierea fiecăruia dintre acestea se găsesc pe site-ul Politehnicii, www.upt.ro. Între comorile școlii se găsesc și minuni arhitecturale, și muzee tehnice, și laboratoare, și demonstrații ale capacității de invenție și de cunoaștere. De exemplu, vizitatorul curios a putut vedea cea mai frumoasă sală Art Nouveau din zonă, Sala Senatului Politehnicii, în frumosul Palat Lloyd din centrul Timișoarei. Sau poate a participat la experimente de fizică, a descoperit și a discutat cu specialiștii fenomene fizice, în Parcul Rozelor, la Experimentarium TM. Sau a văzut primul calculator realizat într-o universitate românească, MECIPT 1 (adică numea **Mașina Electronică de Calcul Institutul Politehnic Timișoara 1!**), la Bastionul Terezia. Cu ajutorul MECIPT 1 au fost făcute calculele necesare pentru barajul Vidraru și pavilionul RomExpo din Capitală.

Între cele 95 de puncte de interes mai este un laborator de electronică optică și holografie, altul de comunicații mobile, altul de curiozități chimice unde pot fi realizate pasta de dinți pentru elefant, extincătorul CO2, stingerea și aprinderea flăcării, schimbarea culorii laptelui și vulcanul în erupție. Nu în ultimul rând, cel mai nou obiectiv inaugurat al Politehnicii, Biblioteca, expune 95 dintre cele mai vechi cărți ale sale – cu publicații apărute începând cu anul 1798, cu superbul catalog al prezenței României la Expoziția universală de la Paris (1867), când cererea românilor de a expune separat de otomani are succes și în toate documentele Expoziției este trecut numele de România, în loc de Principatele Unite (înaintea vremurilor când țara avea, într-adevăr, să se numească România). Tot la Biblioteca pot fi văzute și primele 95 de cursuri scrise de profesorii Politehnicii.

Minunile celei mai vechi instituții de învățământ superior din Banat nu se opresc aici, dar i s-ar răpi vizitatorului surpriza dacă toate descrierile ar fi prezentate într-un singur articol. Merită văzute premierele, merită descoperit geniul ingineresc bănățean și, mai ales, merită profund respect această emblemă a Banatului!

Mariana Cernicova

AUDIENȚE ȘI RELAȚII CU PUBLICUL

Programul de audiențe:

La președintele Consiliului Județean Timiș, **dl. Titu Bojin**, marți și joi, între orele 11-13. Înscrierile se fac în ziua desfășurării audienței la Registratură, telefoane 0256/406 406, 0256/406 413.

La vicepreședintele C.J. Timiș, **dl. Ionel Călin Dobra**, luni, între orele 11-13. Înscrierile se fac zilnic la secretariatul cabinet vicepreședinte, camera 207, telefon 0256/406 334.

La vicepreședintele C.J. Timiș, **dl. Florian Zanfir**, miercuri, între orele 11-14. Înscrierile se fac miercuri, între orele 8-10, la Registratură, telefoane 0256/406 406, 0256/406 413.

La secretarul general al C.J. Timiș, **dl. Ioan Dănuț Ardelean**, vineri, între orele 11-14. Înscrierile se fac vineri, între orele 8-10, la camera 201, telefon 0256/406 324.

COMPONENȚA COMISIILOR DE SPECIALITATE

a) Comisia economică

1. Bologa Gheorghe	- președinte
2. Radu Marina - Rodica	- secretar
3. Stancu Filip	- membru
4. Lelescu Tiberiu-Procopie	- membru
5. Juravle Petru	- membru
6. Lăzureanu Aurel	- membru
7. Davițoiu Ion	- membru

b) Comisia de urbanism, amenajarea teritoriului, lucrări publice și protecția mediului

1. Mihoc Marcel	- președinte
2. Costa Cosmin-Lăscuț	- secretar
3. Cutu Dorin-Pompiliu	- membru
4. Szatmari Ioan-Ștefan	- membru
5. Cocean Liviu-Marius	- membru
6. Plavoșin Deian-Dan	- membru
7. Stanciu Pompiliu	- membru
8. Bojin Mihăiță	- membru

c) Comisia pentru agricultură și dezvoltare rurală

1. Lăzureanu Aurel	- președinte
2. Davițoiu Ion	- secretar
3. Petrescu Balint	- membru
4. Vasile Marian Constantin	- membru
5. Lelescu Tiberiu	- membru

d) Comisia pentru cultură, învățământ, tineret și sport

1. Negoită Adrian Valentin	- președinte

2. Pășcuță Adrian	- secretar
3. Popescu Marin	- membru
4. Bitea Nicolae-Florin	- membru
5. Pau Radu-Adrian	- membru

e) Comisia pentru sănătate și protecție socială

1. Borha Liviu - președinte	
2. Crăciunescu Gabriela-Rodica	- membru
3. Moldovan Paul-Bogdan	- membru
4. Rus Georgeta-Aurelia	- membru
5. Gavriliță Bianca - Miruna	- membru

f) Comisia pentru administrație publică locală

1. Demea Dorel-Ioan	- președinte
2. Stancu Traian	- secretar
3. Martinescu Marius	- membru
4. Marinconi-Marcu Flavia -Steluța-Georgeta	- membru
5. Plavoșin Deian-Dan	- membru
6. Pau Radu-Adrian	- membru
7. Cutu Dorin	- membru

g) Comisia pentru relații și cooperare internă și externă

1. Rus Alain-Florin	- președinte
2. Gaita Oana-Dana	- secretar
3. Ritivoiu Mihai	- membru
4. Crișan Teodor Adrian	- membru
5. Crăciunescu Gabriela- Rodica	- membru

Întâlnirea deputaților români cu reprezentanții românilor din Voievodina

În data de 20.11.2015, o delegație a Comisiei pentru comunitățile de români din afara granițelor țării a Parlamentului României a avut întâlnire cu reprezentanții mediului asociativ, CNMNR, profesori și preoți din Banatul de sud.

Delegația parlamentară formată din deputații Sorin Teju, Eugen Tomac, Mihai Deaconu a efectuat în perioada 19 -23 noiembrie o vizită de lucru în Serbia.

În 19 noiembrie, membrii delegației au avut întâlniri cu reprezentanții Comisiei pentru politică externă a Parlamentului Serbiei și a Grupului parlamentar de prietenie cu România din Adunarea Națională a Serbiei precum și cu Președintele Comisiei mixte privind protecția minorităților între Serbia și România, domnul Zoran Masic.

Concluzia deputaților români este că Serbia nu a făcut progrese prea mari privind angajamentele asumate la Bruxelles în anul 2012, atunci când România a ridicat problema respectării drepturilor minorității române din Serbia.

Întâlnirea cu reprezentanții românilor din Voievodina a avut loc la Consulatul General al României din Vârșeț, prezenți fiind și reprezentanții diplomației române din Serbia, Daniel Banu, ambasador, Dan Constantin, consul, și Alexandru Petruț, atașatul cultural al Ambasadei Române din Belgrad. La această întâlnire s-a invocat posibilitatea obținerii cetățeniei române, cu critici că proiectul inițial al acestei legi încă nu este promulgat a fi lege și că nu toți românii vor avea dreptul de a obține cetățenia română.

Sunt laudabile angajamentele pe care Statul Român le are prin dialog cu autoritățile sârbe, referitor la aplicarea

legislației privind protecția minorităților pe întreg teritoriul al Serbiei. Pe de altă parte, sprijinul Statului Român concret în vederea promovării culturii românești, mass media, în

sprijinul bisericilor și al școlilor românești este nul, sau inexistent, și în acest sens nu credem că se va schimba ceva de curând.

Unica instituție care are mijloace la ora actuală este CNMNR având buget de la statul sârb, și în acest sens nu are concurență în Serbia. Această instituție a semnat protocol de colaborare cu Consiliul Valah, cu cei care inventează o limbă valahă, și am putut citi în săptămânalul "Libertatea" că românii și valahii sunt două etnii diferite, având destule diferențe...

Pe de altă parte, pe 21 noiembrie, la doar o zi de la întâlnirea cu deputații români, CNMNR a avut ședință, cu teme importante, precum Procesul Verbal al Comisiei mixte interstatale Serbia – România sau Protocol de colaborare cu Consiliul Național Valah... Acțiunile românești nu vor fi cum se declară, ci cum se va vota.

Domnului deputat Sorin Teju a dat exemplul maghiarilor, care reprezintă o putere politică cu o reprezentare de 7% (n.r. 5,2%) din Parlamentul României. Este adevărat, și în Serbia maghiarii reprezintă o putere politică, dar aceasta, în mod special, se datorează politicii pe care Ungaria o poartă față de maghiarii din afara Ungariei. Această politică este una continuă, și nu depinde de schimbarea puterii de guvernare. Copiii maghiari care frecventează cursurile în limba maghiară din Serbia sunt bursieri ai Statului Maghiar! Iar o știre din zilele trecute spune că Ungaria va investi 160 milioane de euro pentru dezvoltarea economică a Voievodinei prin Uniunea Maghiarilor din Voievodina.

Într-adevăr, nu suntem ca maghiarii, dar vina lipsei unei astfel de organizări cel mai probabil nu este doar a românilor din Serbia. Nici nu trebuie să tindem să fim ca maghiarii, măcar să fim sprijiniți la început cum o face Croația, ca apoi să trecem la pasul următor și să avem sprijin cum au slovacii din Serbia, deoarece să sperăm că vom avea vreodată din România sprijin precum au maghiarii din Voievodina din partea Ungariei ne este greu de imaginat...

C.S

MODELUL BARCELONA

Cea mai mare investiție a ultimilor 25 de ani în județul Timiș

O delegația a Consiliului Județean Timiș compusă din specialiști în domeniul managementului agricol, și anume președintele C.J. Timiș Titu Bojin, dr. Tiberiu Lelescu, prof. univ. dr. Aurel Lăzureanu și avocat Pompiliu Stanciu, consilieri județeni și membri ai Comisiei de Agricultură și Dezvoltarea Rurală, au efectuat o vizită de documentare în Catalonia, Spania, cu scopul de a implementa și lângă Timișoara, în satul Covaci, comuna Sânanndrei, un mega-complex agroalimentar pe cele 63 de hectare de teren aflat în proprietatea Consiliului Județean, mega-complex de dimensiunile, cu un mod de organizare, management și de funcționarea facilităților de tipul "MERCABARNA", care se extinde pe circa 100 de hectare la marginea Barcelonei (foto). Potențialul agricol al județului Timiș depășește cu mult nivelul actual al managementului și marketingului exploatarea terenurilor agricole existente în județul Timiș, de cea mai bună calitate din Europa, și mai ales valorificarea produselor agricole ca materii prime, și nu ca produse procesate, precum și lipsa piețelor de desfacere bine organizate, de tipul celei pe care dorim să o realizăm în perimetrul satului Covaci.

Prezentarea succintă a complexului "MERCABARNA"

Mercabarna este o societate cu capital public-privat din care 51% din acțiuni le deține Primăria Barcelona, 37% reprezentantul statului prin Consiliul Comercial și 12% Consiliul Comercial al regiunilor din jur.

Pe o suprafață de circa 93 ha funcționează 800 de întreprinderi cu 25.000 de angajați, cu 17.000 de vehicule care intră zilnic în curtea complexului organizat astfel:

Centre de legume în 7 hale, 450 puncte de vânzare, spații dedicate producătorilor și asociațiilor agricole; Centre de colectare, stocare și procesare primară carne, abator, facilități manipulare și livrare – vânzare; Centru de colectare, stocare și procesare pește, compus dintr-o hală, 80 de puncte de vânzare și 14 de livrare – transport; Centru polivalent pentru alimente; Zonă de servicii complementare pe 600.000 mp – fabrici, întreprinderi agroalimentare și pentru servicii –

unități de mărimi mai mici; Centru pentru flori, plante și elemente complementare; Spații pentru activitățile școlare ale copiilor celor care deservește complexul – copiii sunt învățați de mici, în aceste centre, că au nevoie de o alimentație sănătoasă, sunt învățați să consume numai alimente proaspete și că este mult mai de viitor să nu inhaleze CO₂-ul din marile centre urbane aglomerate și mai ales din zonele industriale;

Spații și module pentru mediul ambiental și spații verzi

De asemenea, **Mercabarna** are în dotare și săli de conferințe, restaurante, baruri și alte forme de petrecere a timpului liber. Programul de lucru este de 24 de ore; ziua se lucrează pe domeniul legume – fructe – flori, iar noaptea se lucrează pe procesare carne – pește, în general industrializare.

Mercabarna este unitatea alimentară cea mai bine cotate la nivel internațional având capacitatea să furnizeze alimente pentru consumul minim 10 milioane de locuitori, avantajul amplasamentului într-o zonă geografică cu activități complementare fiind determinant: aeroport, port, autostrăzi, cale ferată, zonă de activități libere, vecinătate cu Franța și de ce nu, cu Germania.

Mercabarna a fost creată acum 43 de ani ca o necesitate a ceea ce ar trebui să reprezinte sfera serviciilor, ocazie cu care se întâlnesc față în față vânzătorii și cumpărătorii. Aici este garantată securitatea alimentară prin prezența, în permanență, a serviciilor de control al calității. Aici se face marfă de calitate, ieftină și chiar "frumoasă" ca aspect. Centrul este în continuă creștere ca solicitare de mărfuri și mai ales la bursele internaționale, unde deține cele mai înalte cote de performanță managerială. **Mercabarna** este mai mult decât o piață, este un concept prin managementul internațional. Deciziile se iau printr-o participare activă și consultativă a

patronatului și a sindicatelor. Mărfurile de toate tipurile sunt aduse din zona de amplasament a complexului, dar și din țările cu profil agricol și cu specific legume – fructe – flori-animale. Sunt aduse mărfuri și din America de Sud sau din Mexic, dar în general de peste tot de unde piața oferă produse ce nu se găsesc pe cea autohtonă. Ele sunt stocate în spații de depozitare destinate comerțului, iar la sfârșitul zilei se întorc spre procesare și se prelucrează în semipreparate, produse congelate, conserve etc.

În ceea ce mă privește, văd o activitate de tipul celei prezentate în succint, în colaborare cu Primăria Timișoara, cu unele comune aparținătoare zonei metropolitane, unele comune cu specific legumicol, crescătoare de animale, și de ce nu, vecinii noștri unguri și sârbi, mari cultivatori de legume, dar și consumatori de produse agroalimentare sigure și proaspete.

Piața de legume - fructe și în general piețele de profil din județ, la această dată, nu cred că ocupă mai mult de 10 ha ca suprafață de desfășurare. Imaginați-vă o piață de 6 ori mai mare ca toate piețele agroalimentare la un loc existente în județul Timiș, unde să lucreze circa 15.000 angajați și de unde se poate aproviziona întreaga Regiune de Vest. Avem cale ferată, avem sau o să avem în cel mai scurt timp și în zona Timișoarei autostradă, avem aeroport, o să avem canalul Bega navigabil, avem cel mai bun pământ din Europa, dar din păcate nu avem o piață organizată de genul celei de la Barcelona, și încă valorificăm legumele și fructele pe marginea șoselei și nu în întotdeauna în condiții de securitate alimentară deplină.

Acest concept integrat de mega-poligon agroalimentar se poate realiza în urma stabilirii modului de gestionare, a cadrului de cooperare pentru obținerea unei asistențe tehnice necesare implementării modelului **Mercabarna**. Se pot lua în considerare și programele de finanțare UE – Program de Cooperare Transfrontalieră România-Ungaria-Serbia 2014-2020.

Acest gen de servicii pot fi declarate de interes public județean, situație în care ele trebuie administrate de o entitate publică. Prin analiza noilor reglementări UE privind finanțarea, prin aceste programe există posibilitatea finanțării nerambursabile a acestui MEGACONCEPT căruia îi propunem ca finalitate 3-4 ani și un nume pe măsura a ceea ce vrea să fie **MEGATIM – Agroalimentar**.

Tiberiu Lelescu
Consilier județean

Comisia pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală